

**WƏENU TILU WƏ NA BRI
ZAN
DI ma guri tun
Wəənu tilu Wə na bri Zan DI
ma guri tun na bri dubam
kulu tun mu tuntu**

Zan deen pɔpɔni tɔnɔ kuntu maɲa kalu Rom tiine pa-faru wum na beesti Zezi nɔɔna bam zanzan, ba na wɪ Zezi yɪranɪ mu yɪ ba Yuutu yɪ ba wɔ zuli pa-faru wum di zulə yalɔ na yɪ Wə nyum tin ɲwaanɪ mu.

Maɲa kalu Zan na pɔpɔni tin o wɔ Patimɔsi zoɲo kulu na na kaagi tin yuu ni mu. Ba deen jaan-o ba vu ba yagi jəgə kantɔ ni, o na tɔɔli Wə kwər-ywəɲə kam tin ɲwaanɪ mu.

Zan nan pɔpɔni si o pa Zezi nɔɔna bam na baari si ba ta jigi tɪna, Zezi na wani woɲo maama tin ɲwaanɪ mu.

Tɔnɔ kuntu wɔni nyinyɔru zanzan wura ti na nunji faɲa faɲa Wə twaanɔ tum wɔni. Nimwæru zanzan wura ti na jigi nyinyɔru. Nimoro barpe lagi ku bri nɪnɛni Wə yɪ lanyɪranɪ fasi mu.

Zan de yigə o bri ni Zezi mu vuri o titi did-o yɪ o pa o pɔpɔni wəənu tuntu (pɔɔrum 1).

O laan ma pɔpɔni twaanɔ turpe o pa Wə kɔgɔ kulu na wɔ Azi-balaja tɪni dirpe dim wɔni tin (pɔɔrum 2-3).

O ta ma bri o na nɛ Wə-sɔɲo wəənu te tin (pɔɔrum 4-5).

O ma daari o bri Zezi na dwanti maaru turpe tonɔ kum ni ni te tin (pɔɔrum 6-8),

di malesi na wugi nabwaanu turpe te tin (pɔɔrum 8-11),

di o na ne nyinyuru turpe weyuu ni te tin (pɔɔrum 12-15).

O ta ma bri We ban-zɔɔɔ kum na su zwi sirpe te tin (pɔɔrum 16).

O ma na tu-kamunu Babiloni na cogi te tin, didaani ba na cogi sutaani di di kwaga noona te tin (pɔɔrum 17-20).

O ta ma daari o na We lu-duɔɔ kum na yi te tin, yi o ta o wi, Zezi ma biini lele (pɔɔrum 21-22).

Wænu tilu Zan na ne tin yi dwi tæri tæri mu, ti maama nan zu da-woni mu. Noona nan na ni tonɔ kum kuntu wænu tum kuræ te tin yi yira yira mu. Nan di kuntu di, ku kwær-yu-kamunu kum yi fasi mu: Zezi Krisi mu wani woɔ maama.

Ku nan na yi sutaani na ki wo-balwaarɔ tilu maama tin, ku kweelim ni We wó cogi-di di di wo-balwaarɔ tum maama, yi balu na ki ba wu-didua di We tin wó ta di ywæni DI lu-duɔɔ kum woni.

¹ Tɔnɔ kuntu wu wænu tum yi kulɔ We na bri Zezi Krisi si o ma bri o tuntɔɔna, si ba wani ba lwarɔ kulɔ na manɔ si ku ki lele tin mu. Zezi pe o maleka mu ba Zan wulu na yi o tuntɔɔnɔ tin te, yi ka bri-o wænu tum kuntu.

² Zan laan maa pɔpɔni kulɔ maama o na ne tin o tinɔ, yi o bri ni ku yi We kwæræ mu ni Zezi Krisi na vur-o te tin.

³ Nɔɔnɔ wɔlɔ na karimɩ tɔno kɔntɔ dɩ balɔ na cɛgi tɔno kum wɔ wəənu tum yɩ ba kwərə ba sɛ-tɩ tɩn jigi yu-yoŋo. Kɔ sɩnɩ kɔ yɩ Wɛ kwərə mɔ, yɩ maŋa kam yiə sɩ wəənu tum kɔntɔ sɩnɩ tɩ kɩ.

⁴ Amɔ Zan mɔ pɔpɔnɩ tintɔ a pa Zezi kɔgɔ kuni birpɛ kulɔ na wɔ Azi tɩ-niə yam wɔnɩ tɩn.

Wɛ dɩlɔ na maŋɩ Dɩ wɔra pulim nɩ yɩ Dɩ ta wɔra zɩm sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn, dɩ Dɩ dɩdɛera barpɛ balɔ na brɩ Dɩ Joro kum dam yɩ ba zɩgi Dɩ paari yitɩŋu kum yigə nɩ tɩn, wɔ pa abam yazurə dɩ yu-yoŋo.

⁵ Zezi Kriɩ dɩ wɔ pa abam yazurə dɩ yu-yoŋo. Wɔntɔ mɔ yɩ wɔlɔ na brɩ Wɛ kwərə kam dɩ cɩga tɩn.

Wɔm mɔ dɛ yigə o bi o yagɩ tɔnɩ.

Wɔntɔ nan ta mɔ yɩ lɔgɔ baŋa pwa bam maama yuutu.

Zezi soe dɩbam yɩ o vrɩ dɩbam dɩ lwarim wɔnɩ, o na tɩga yɩ o jana kam nuŋi tɩn ŋwaanɩ.

⁶ O ma daari o pa dɩbam dɩ tɔgi dɩ di paari, yɩ dɩ zɩgi o Ko Wɛ yigə nɩ dɩ zuli-Dɩ.

Zezi Kriɩ maŋɩ zulə dɩ dam sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn. Amina.

⁷ Nii-na, o maa buɩni kunkwəənu wɔnɩ.

Nɔɔnɔ maama yɩ wɔ na-o,

dɩ balɔ na zɔg-o dɩ cicwe tɩn dɩ,

yɩ lɔgɔ baŋa dwi maama wɔ ta keerə o tum dɩm ŋwaanɩ.

Kɔ yɩ cɩga mɔ. Amina.

⁸ Yuutu Baŋa-Wɛ mɔ wɩ: «Amɔ mɔ yɩ pulim dɩ gurim.»

Dɩntɔ mɔ yɩ dɩlɔ na maŋɩ Dɩ wɔra pulim nɩ,

yɩ Dɩ ta wɔra zɩm

sɩ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɩn.

Zezi na vuuri o titi di Zan te tin

⁹ Amu Zan yi abam ko-bu mu, yi a togi a na yaara nuneeni abam di na ne yaara te tin. A nan ta togi di abam di a weli We paari dum wuni, yi a togi a na baari, di na nwi di Zezi tin nwaani. A na tooli We kwera kalu Zezi na vuuri-ni tin nwaani mu ba jaani amu ba vu ba yagi Patimosti zono kulub na na kaagi tin yuu ni.

¹⁰ De dilu na yi siun de tin ni mu We Joro kum tu amu te di dam. Amu ma ni kwera-dia na hooni a kwaga ni, ni noonu na wui nabono te tin.

¹¹ Kwera kam ma hooni ka wi: «Pupuni kulub maama nmu na wo na tin n ki tono wuni, si n tuni-ku n pa Zezi kogo kulub na wo tuni dirpe dum wuni tin. Tunni dum kuntu yira mu yi: Efexi, Simirini, Peergam, Tiyatiiri, Saridesti, Filadelfi, di Lawodise.»

¹² Amu ma pipiri si a nii wo mu hooni di amu. A ma na sabu-suna min-zwænu turpe, ti ziga.

¹³ Wulu na zigi ti titari ni tin nyi di nabiinu mu.

O ma zu gwar-didoro o di o napra ni, yi o daari o vo sabu-suna kilu o nyooni ni.

¹⁴ O yuuywe maa tiini si puuri cari cari ni lono te.

O yia maa nyi ni min-vogu te.

¹⁵ O napra maa nyuna ni ba na ki can-na mini ni yi ku nyuni te tin.

O kwera maa dwana ni na-fara na cuuri te tin.

¹⁶ O maa ze calcwi sirpe o jazim ni.

Su-lono kulub na tiini ku jigi ni yi ku yi nia yale tin maa nunji o ni ni.

O yibiyæ maa nyuna ni wia na tiini ka nyuni te tin.

17 Amɔ na ne-o kɔntɔ tɪn, a ma tɔ o yigə nɪ, nɪ a tɪgɪ mɔ te. O ma kwe o jazɪm o danɪ a banɪa nɪ yɪ o wɪ:

«Yɪ ta n kwari fɔɔnɪ,
sɪ amɔ mɔ yɪ pulim dɪ gurim.

18 Amɔ yɪ ŋwɪa tu mɔ.

Amɔ ya tɪgɪ mɔ,

yɪ a joori a bi a jɪgɪ ŋwɪa

sɪ kɔ taa ve maɪa kalɔ na ba ti tɪn.

A jɪgɪ dam tɔɔnɪ dɪ curu banɪa nɪ.

19 Nan pɔpɔnɪ wəənu tɪɔ nmɔ na ne tɪn. Kɔ na yɪ wəənu tɪɔ na wɔra tɪ kɪ lele tɪn, dɪ tɪɔ na lagɪ tɪ ba ti kɪ tɪn dɪ, pɔpɔnɪ tɪ maama n tiɪjɪ.

20 Amɔ wɔ bri nmɔ calɪcwɪ sɪrpe sɪm nmɔ na ne amɔ jazɪm nɪ tɪn dɪ səbu-sɪɪa min-zwəənu tɪrpe tɪm kuri na yɪ te tɪn. Calɪcwɪ sɪrpe sɪm bri Wɛ tɪntɔɪɪna balɔ na nii Wɛ-di sɪrpe sɪm nɔɔna bam banɪa nɪ tɪn mɔ. Kɔ daari min-zwəənu tɪrpe tɪm dɪ bri Wɛ-di sɪrpe sɪm nɔɔna bam tɪtɪ mɔ.»

2

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Efɛɛzɪ tiinə kɔgɔ kɔm tɪn

1 Wɔɔɔ na nyɪ dɪ nabiinu tɪn daa ma ta dɪ amɔ o wɪ: «Nan pɔpɔnɪ tɔnɔ n pa Wɛ tɪntɔɪɪnɔ wɔɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔɔɔ na wɔ Efɛɛzɪ nɪ tɪn. Pɔpɔnɪ nɪ:

Taanɪ dɪntɔ nunɪ wɔɔɔ na ze calɪcwɪ sɪrpe sɪm o jazɪm nɪ yɪ o kwəri o wɔ səbu-sɪɪa min-zwəənu tɪrpe tɪm tɪtari nɪ o ve tɪn te mɔ.

2 Amɔ ye kɔɔɔ maama abam na kɪ tɪn. Amɔ ye abam na tiini á cɛ dɪ tɪtɔɪɪtɪ dɪm dɪ pu-dɪa yɪ á wɔ yagɪ te tɪn. Amɔ ta ye nɪ abam ba sɛ sɪ

nɔn-balwaarɔ na lanja ba zɔ abam tɪtarɪ. Kɔ na yɪ balɔ na paɪ ba yɪ Wɛ tɪntɔɲna yɪ ba yaɣɪ ba daɪ tɪn, a ye nɪ abam yɛni á maani-ba á nii, yɪ á lwarɪ nɪ ba yɪ vwa-nyɪna mɔ.

³ Abam jɪɣɪ pu-dɪa lanyɪranɪ. Abam nɛ yaara amɔ ɲwaanɪ, yɪ á tiini á vɔ á wɔ sɪ á yɪ ga baarɪ.

⁴ Kɔ daari, amɔ nan lagɪ a ta abam yɪra woɲo kɔlɔ na wɔ maɲɪ tɪn mɔ. Abam daa ba soe amɔ nɪ pulim nɪ kɔ na yɪ te tɪn.

⁵ Bɔɲɪ-na á nii, abam dɛɛn ya na yɪ te yɪ á daa daɪ kɔntɔ tɪn. Lɛni-na á wɔbɔɲa, sɪ á daari á taá kɪ lanyɪranɪ nɪ abam na puli á kɪ te tɪn. Kɔ na daɪ kɔntɔ, amɔ wɔ ba a lɪ á min-zoɲo kɔm kɔ jɔgɔ nɪ. Nan lɛni-na á wɔ, sɪ kɔ yɪ kɪ kɔntɔ.

⁶ Kɔ daari abam kwaanɪ dɪ á na culi kikiə yalɔ nɔɔna balɔ ba na bæi nɪ Nikolayiti tɪn na kɪ tɪn. Amɔ tɪtɪ dɪ culi ba na kɪ te tɪn.

⁷ Nɔɔnɔ maama nan kwaanɪ o pɔrɪ o zwa, sɪ o cɛɣi Wɛ Joro kɔm na te kɔlɔ dɪ Zezi nɔɔna bam tɪn. Wɔlɔ maama na wantɪ balɔɔ tɪn, amɔ wɔ pa kɔntɔ tu cwɔɲə sɪ o zɔ Wɛ-sɔɲɔ kɔm wɔ o di tiu kɔlɔ biə na paɪ ɲwɪa tɪn.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Simirini tiinə kɔgɔ kɔm tɪn

⁸ «Pɔpɔnɪ tɔnɔ n pa Wɛ tɪntɔɲnɔ wɔlɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔlɔ na wɔ Simirini nɪ tɪn. Pɔpɔnɪ nɪ:

Taanɪ dɪntɔ nunɪ wɔlɔ na yɪ pulim dɪ gurim tɪn te mɔ. Wɔntɔ nan ta mɔ yɪ wɔlɔ na tɪɣɪ yɪ o joori o bi o jɪɣɪ ɲwɪa tɪn.

⁹ Amɔ nan ye abam na yaari te tɪn. A ye nɪ yinigə jɪɣɪ abam. Kɔ daari abam yɪ nadunə mɔ Wɛ yigə nɪ. Kɔ na yɪ balɔ na paɪ ba yɪ Zwifə yɪ

ba yagi ba dai tun, amu ye ba na yaali abam te tun. Bantu nan yi sutaani noona mu.

¹⁰ Yi taá kwarɪ fɔɔni di abam na wó na cam te tun. Nii-na, sutaani lagi di pa ba ja abam badaara ba pi, si di maɲi abam di nii. Abam nan wó na cam si ku maɲi di da fugə. Ba na maɲi ba ki abam si ku yi á tɔɔni di, si á ta taá jigi wu-diɔɔa di amu. Abam na ki kuntu, amu wó pa abam pɛɛri, ku na yi ŋwɪa kalu na ba ti tun Wɛ tee ni.

¹¹ Noonu maama nan kwaanɪ o puɪi o zwa, si o cəgi Wɛ Joro kum na te kulɔ di Zezi noona bam tun. Wulu maama na wani balɔɔ tun, tɔɔni dilu na yi bile tu tun daa bá wan-o di ja.»

Kwərə kalu Zezi na pɛ Pɛɛrgam tiinə kɔgɔ kum tin

¹² «Pupɔni tɔɔɔ n pa Wɛ tuntɔɔnɔ wulu na nii Zezi kɔgɔ kulɔ na wu Pɛɛrgam ni tun. Pupɔni ni:

Taanɪ dɪntu nunji wulu na jigi su-lɔɔɔ kulɔ na tiini ku jigi ni yi ku yi niə yale tun te mu.

¹³ Amu ye abam na zɔɔri me tun. Sutaani mu te je sim kuntu. Nan di kuntu di, abam ta wu yagi amu. Antipasɪ dɛɛn kwaanɪ o bri noona amu ciga kam di o wu maama mu. Ba ma gu-o abam tee ni, sutaani na zɔɔri je silu ni tun. Nan di kuntu na maɲi ku ki tun di, abam daa ta wu yagi amu.

¹⁴ Amu nan lagi a ta abam yira woɔo mu. Noona mu wu abam wɔni, ba na se zaasim dilu na yi Balam nyim tun. Faja faja tin wuntu mu bri Pɛ Balaki yi o sugɪ Yisɪrayɛli tiinə o pa ba tu tusim wɔni. Ba ma di jwənə wɔdiiru, yi ba daari ba cɔgi noona kaana.

15 Nikolayiti zaasum dım dı nan yı kuntv mu. Nöona badaara mu wv á wvni ba dı na tögı zaasum dım kuntv.

16 Nan læni-na á wvrv. Kv na dai kuntv, amv wv ba abam te lıla, yı aá lı sv-löngv külv na wv a ni ni tın a ma kı jara dıdaanı ba.

17 Nööv maama nan kwaanı o pvrı o zwa, sı o cęgi Wε Joro kum na te külv dı Zezi nöona bam tın. Wvlv maama na wanı balöngv tın, amv wv pa kuntv tu Wε wvdiu külv yıri na yı <Maanı> yı kv sęgi nabiınə yigə ni tın sı o di. Kv wəli da, amv wv kwe kandwe-pono a pa kuntv tu, yıri-dvvrı na pvrıni kandwe dım kuntv banı ni yı nöön-nööv yəri-dı, kv na dai wvlv na jonı-dı tın yıranı.»

Kwərə kalv Zezi na pε Tiyatiiri tiınə kęgö kv m tın

18 «Pvrıni tönv n pa Wε tıntvngv wvlv na nii Zezi kęgö külv na wv Tiyatiiri ni tın. Pvrıni ni:

Taanı dıntv nuıi Wε Bu wvm te mu. Wvntv yıə mu nyı dı min-vvgv, yı o napra nyına ni can-na te.

19 Amv ye külv maama abam na kı tın. Amv ye abam na jıgı sono yı á kwəri á jıgı wv-dıdva dı Wε te tın. Amv ye abam na tvııı á wəli nöona, dı á na jıgı pu-dıa te tın dı. A nan ta ye abam na tiini á tvııı te lele kuntv kv dwəni á ya na manıı á tvııı tıte pulim ni tın.

20 Kv daarı a lagı a ta abam yıra wvngv mu. Abam yəni á yagı cvəngə á pa kaanı wvlv yıri na yı Zezabelı yı o paı o yı Wε nijöııı tın mu ganı amv nöona bam o paı ba tusə. O ma pa ba kı boorim, yı ba daarı ba dı jwəné wvdiiru.

21 Amu nan pe wuntu maŋa mu si o lani o wu di o kikiə yam. O ma wu se si o yagi o kikiə yam.

22 Nii-na, amu wu pa o tu yawu yi o daa ba wani o zani weeni. Balu maama na ki boorim did-o tin wu yaari si ku ce ba yira ni. Ba na wu lani ba wuru di ba kikiə yam ba na togi did-o ba ki tin, amu wu cogi-ba.

23 Aa pa tuntu ja balu na se o zaasum dim tin, si Zezi noona bam maama lwaru ni amu mu yi wulu na suni a ye nabiine bicara di ba wubnja tin. Amu wu ki abam didua didua si ku manj di a kikiə na yi te tin.

24 Ku daari, abam badonne balu na wu Tiyatiiri ni yi a wu togi kaani wum kuntu zaasum dim, yi a ba lagi si a lwaru sutaani zaasum dilu na sagi tin, amu daa ba jigi kulukulu si a ta di abam ni a ki.

25 A nan ta a jigi abam na manj a jigi te tin, si ku vu ku yi maŋa kalu a na wu ba tin.

26 Wulu maama na wani baloro yi o togi amu cwəŋə kam yi o wu yagi-ka tin, amu wu pa kuntu tu dam si o taa te lugu banya dwi tiine maama.

27 Oo ta nii ba banya ni, yi o jigi luu nacəgə o jina ni si o maa cogi non-balwaaru, nuneeni noonu na magi kambi o cucugi te tin.

28 Kuntu mu yi dam dilu amu Ko na manj o kwe o ki a jina ni tin. Amu wu daari a pa-o tituti calicua kalu na nyuni tin.

29 Noonu maama nan kwaan o puru o zwa, si o cəgi We Joro kum na te kulu di Zezi noona bam tin.»

3

Kwərə kalɔ Zezi na pe Sarɔdesɩ tiina kɔgɔ kum tin

¹ «Pupɔni tɔnɔ n pa We tintɔɔnɔ wɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔɔ na wɔ Sarɔdesɩ ni tin. Pupɔni ni:

Taanɩ dɩntɔ nunɩ wɔɔ na te We dɩdɛera barpe bam yi o kwəri o jigi calɔwɩ sɩrpe sɩm o jɩɔa ni tin te mu.

Amu ye kɔɔ maama abam na ki tin. Abam yiri zaɩi ku pa nɔɔna buɩi ni á jigi ɩwɩa mu We tee ni, yi abam nan nyi di twa mu te We yigə ni.

² A ne ni abam na ɩwɩ te tin daa ta wɔ yi We wɔbuɩa. Kuntɔ ɩwaaɩ, kwaanɩ-na á zaɩi sɩ á ci á titi, sɩ á ta na jigi kɔɔ finfin tin daa yi zaɩi ku ba ku cɔgi ku ti.

³ Nan guli-na ba na bri abam We cwəɣə di á na ni kɔɔ ka wɔni tin, sɩ á kwaanɩ á taá tɔgi-ka. Ləni-na á wɔru di á kəm-balwaarɔ tum. Ku na dai kuntɔ, amu wó ba a dari abam ni ɩwɩɩu te, yi á bá lwarɩ maɩa kam amu na wó ba tin.

⁴ Ku daari abam badaara na wɔ Sarɔdesɩ kɔgɔ kum wɔni tin ki lanyiranɩ. Ba ciɩi ba titi di wɔdigiru. Amu wó pa ba zu gwar-pwəənu yi ba taa tɔgi di amu. Bantu yi balɔ na maɩi di kuntɔ tin mu.

⁵ Wɔɔ maama na wanɩ balɔɔ tin wó zu gwar-pwəənu tintɔ doɩ. Amu daa bá saari kuntɔ tu yiri We-sɔɩɩ ɩwɩa tɔnɔ kum wɔni. Amu nan wó ta jaja a Ko We di DI malesɩ sɩm yigə ni, ni wɔntɔ yi amu nɔɔnu mu.

⁶ Nɔɔnu maama nan kwaanɩ o purɩ o zwa, sɩ o cəgi We Joro kum na te kɔɔ di Zezi nɔɔna bam tin.»

Kwərə kalɔ Zezi na pɛ Filadɛlɛfi tiinə kɔgɔ kum tɪn

⁷ «Pɔpɔni tɔnɔ n pa Wɛ tintɔɲnɔ wɔɔ na nii Zezi kɔgɔ kɔɔ na wɔ Filadɛlɛfi ni tɪn. Pɔpɔni ni:

Taanɪ dɪntɔ nɔɲi wɔɔ na yi wɔ-pɔɲɔ tu dɪ cɪga tu tɪn te mɔ. Wɔntɔ mɔ ze borbu wɔɔ Wɛ dɛɛn na goni ni sɪ Dɪ pa Pɛ Davidi naa tɪn. O na pɔri, nɔɔn-nɔɔnɔ b́a wantɪ o pɪ. O nan daa na pɪ dɪ, nɔɔn-nɔɔnɔ b́a wantɪ o pɔri.

⁸ Amɔ ye kɔɔ maama abam na kɪ tɪn. Nii-na, amɔ pɔri cwɛɲə mɔ abam yigə ni, yi nɔɔn-nɔɔnɔ b́a wantɪ-ka o cɪ. Amɔ ye ni abam dam ba daga, yi á taá kwaani á kɪ amɔ zaasɪm dɪm á bɪcara ni, yi á wɔ səgi amɔ yɪri dɪm.

⁹ Kɔ na yi balɔ na paɪ ba yi Zwifə yi ba yagɪ ba dai tɪn, ba wɔ sutaani cwɛɲə wɔni mɔ yi ba fɔ vwan. Amɔ ẃ pa ba ba ba kuni doonə abam yigə ni, yi baá lwarɪ ni amɔ soe abam.

¹⁰ Abam na sɛ amɔ ni dɪm dɪ pu-dɪa á cam wɔni tɪn ɲwaani, amɔ ẃ lɪ abam yaara yalɔ na ẃ ba ya maɲɪ lɔgɔ banja nabiinə maama tɪn wɔni.

¹¹ Amɔ ma bɪni lele. Á nan fɔgɪ á taá jɪgɪ á na maɲɪ á jɪgɪ te tɪn, sɪ nɔɔn-nɔɔnɔ yi wantɪ o cɪ pɛɛri dɪɔ á na lagɪ á jɔɲi Wɛ tee ni tɪn.

¹² Wɔɔ maama na wantɪ balɔrɔ tɪn, amɔ ẃ pa kɔntɔ tu ji nɪɛɛni digə wɔ ywe amɔ Ko Wɛ sɔɲɔ kum ni, yi o daa b́a nɔɲi da maɲa dɪ maɲa. Amɔ ẃ daari a pɔpɔni amɔ Ko Wɛ yɪri dɪm dɪ Dɪ tɪw kum yɪri dɪm kɔntɔ tu yɪra ni. Wɛ tɪw kum kɔntɔ mɔ yi Zeruzalɛm-dɔɲɔ kɔɔ na lagɪ kɔ nɔɲi weyuu ni amɔ Ko Wɛ te kɔ ba tɪn. Amɔ

ta wó púpúni amú yírí-dúúrí dím kúntú tu yíra ní.

¹³ Nòònú maama nan kwaaní o púrí o zwa, sí o cəgi Wé Joro kum na tɛ kulú dɪ Zezi nòóna bam tɪn.»

Kwərə kalú Zezi na pɛ Lawodise tiinə kəgə kum tɪn

¹⁴ «Púpúni tónó n pa Wé tɪntúŋnú wólú na nii Zezi kəgə kulú na wú Lawodise ní tɪn. Púpúni ní:

Taaní dɪntú núnjɪ wólú yírí na yí <Amina> yí o tóolɪ Wé kwərə kam dɪ cɪga tɪn te mú. Wé na kí kulú maama tɪn de wóntú jɪŋa mú.

¹⁵ Amú ye kulú maama abam na kí tɪn. Abam ba tɔgɪ amú dɪ á wú maama, á nan bá yagɪ-nɪ dɪ. Á ya na tɔgɪ cwəŋə dɪdwa, kúú ta lana kú garɪ á na tɔgɪ sí maama tɪn.

¹⁶ Á nan na ba jɪgɪ wúbúŋ-dɪdwɪ dɪ amú tɪn, a lagɪ a vɪn abam, nɪnɛɛnɪ nòónú na twɪ na-bulu o ní ní o yagɪ te tɪn mú.

¹⁷ Abam yəni á tɛ ní, á yí nadunə mú kulúkúlú wú muri abam. Á nan wú lwarɪ ní á yí zura mú ŋwəŋa yíranɪ. Á nyɪ dɪ loorə mú, yí yinigə jɪgɪ abam, yí á kwəri á yí lilwə. Á maa ta yí kalambwəəlu dɪ.

¹⁸ Kúntú ŋwaanɪ, ba-na amú te sí á yəgɪ səbú-sɪŋa kalú ba na wəgɪ minɪ ní yí ka nyɪnɪ tɪn. Kúntú mú wó pa á sɪnɪ á taá yí nadunə cɪga cɪga Wé yigə ní. Ba-na á yəgɪ gwar-pwəənu dɪ amú tee ní á zú sí tɪ kwəli á cavɪra yam, dɪ yíə tiú kulú á na wó dɪ á yíə ní sí ya taa nai tɪn.

¹⁹ Amú na soe balú tɪn, a yəni a kaanɪ-ba mú, yí a daari a vanɪ ba zwa. Nan ləni-na á wúru á

yagi kəm-balwaarv tum, si á daari á taá tōgi Wε cwəŋə lanyirani.

²⁰ Nii-na, amv zigi digə ni ni mv a kukōga. Wvlv maama nan na ni amv kwərə yi o ba o puri cwəŋə o pa-ni tin, amv wó zv kuntu tu te, yi dí jəni daani dí di wodi.

²¹ Wvlv maama na wani balorv tin, amv wó pa kuntu tu cwəŋə si o tōgi o jəni amv paari jəŋə kam je ni, nuneeni amv di na wani balorv yi a tōgi a jəni a Ko Wε paari jəŋə kam je ni te tin.

²² Nōvnu maama nan kwaani o puri o zwa, si o cəgi Wε Joro kum na te kulv di Zezi nōvna bam tin.»

4

Zan yi na ne wənu tiv Wε-səŋv ni tin

¹ Kuntu kwaga ni amv daa na ne kulv a wəli da tin mv yi a ne digə ni mv na puri Wε-səŋv ni. A daa ma ni kwərə kalv ya na manv ka ŋvni di amv tin, yi ka nyi di ba na tiini ba wui nabvni te tin. Kwərə kam ma ta ka wı: «Diini n ba yoba seeni, si a bri nmv wənu tiv na lagi ti ba ti ki tin.»

² Kwərə kam na tagi kuntu tin, Wε Joro kum ma da kv ba amv te di dam. Amv ma na paari jangvŋv na zigi Wε-səŋv ni, yi a na wvlv na je kv banv ni tin.

³ Wvlv na je da tin maa tiini o nyuna, ni kandwa-ŋvna yalv na nyuni pulv pulv yi ya yiri yi Zasıri tin, di yalv na suni cwen cwen yi ya yiri yi Sardvanı tin. Manlaa-tanv maa kaagi paari jangvŋv kum, yi ka nyuna

nunɛɛni kandwa-ɲɔna yalɔ na nyɛni yi ya yiri
yi Emerodi tin.

⁴ Jangwaanɔ fiinle-tina laan maa zigi ti gilimi
paari jangɔɲɔ kum kuntu. Nakwa fiinle-bana
maa je ti baɲa ni ba na zu gwar-pwænu, yi ba
daari ba pu sɛbu-sɲa yipwi.

⁵ Pooni di sɔɔ ma nunji paari jangɔɲɔ kum na
wɔ mɛ tin, ni dɔa na pipɩla ka бага ka wuuri te
tin. Min-vuru tirpe maa wɔ paari jangɔɲɔ kum
yigə ni ti di bilim bilim. Tuntu mu bri We didɛɛra
barpe bam na yi te tin.

⁶ Ku maa nyi di ninu mu tigi paari jangɔɲɔ
kum yigə ni, yi ku nyina ni niu na yi te tin.

Wænu tina ti na ɲwi maa zigi ti gilimi paari
jangɔɲɔ kum. Ti yigə di ti kwaga maama maa yi
yiə yirani.

⁷ Dayigə woɲo kum ma nyi ni nyoɲo te.

Kulu na ki tile tin maa nyi di nabala.

Kulu na ki titɔ tin yigə maa nyi di nabiinu yigə
te.

Kulu na ki tina tin maa nyi di kalon-zɔɲɔ na
jaani te tin.

⁸ Wænu tum kuntu maama jigi vwana yardu
yardu mu. Ti yira yam maama maa yi yiə yirani,
ti yigə di ti kwaga maama. Wia di titi maama
ti ba dɔa, yi ti zuli We ti wi:

«Dam-fɔrɔ Tu Baɲa-We mu yi wɔ-pono tu,
wɔ-pono tu, wɔ-pono tu.

O manɔ o wɔra pulim ni mu,
yi o ta wɔra zim

si ku taa ve manɔ kalu na ba ti tin.»

⁹ Wænu tina tulu na ɲwi tin yəni ti zuli wulu
na je paari jangɔɲɔ kum baɲa ni tin, yi ti tee-o,

yi ti kwæri ti ki-o le. Wõntu mu yi wõlu na jigi
 õwta si ku taa ve maõa kalu na ba ti tin.

¹⁰ Wænu tum na yæni ti ki kuntu, nakwa fiinle-
 bana bam di yæni ba kuni doonæ wõlu wõm o na
 je paari jangõõõ kum baõa ni tin yigæ ni ba zul-
 o. Wõntu mu jigi õwta si ku taa ve maõa kalu
 na ba ti tin. Ba ma daari ba puri ba sæbu-sõõa
 yipwi sim ba tiõi o paari jangõõõ kum yigæ ni ba
 ma zul-o, yi ba te ba wi:

¹¹ «Dibam Yuutu Baõa-Wæ,
 nmõ suni n maõi di zulæ di tiæ di dam.
 Beõwaanu nmõ mu ki wænu maama,
 yi ku yi nmõ wõbuõa mu laga yi n ki-ti,
 yi n pa ti wõra.»

5

*Zezi Kriõi na yi Wæ Pælu wõm tin mu wani
 tõõõ kum o puri*

¹ Amõ laan ma na tõõõ ku na pri ku wõ wõlu
 wõm na je paari jangõõõ kum baõa ni tin jazim
 ni. Tõõõ kum yigæ di ku kwaga maama põpõni
 mu. Ba ma mæni ku ni dõm di maarõ kuni birpe.

² A ma daari a na Wæ maleka kalu na dana tin,
 yi ka tõõõ di kwær-dia ka wi: «Wõõ mu yi si o
 wani o dwani maarõ tlu na mæni tõõõ kum ni
 dõm ni tin, si o daari o puri-ku?»

³ Nõõn-nõõõõ tæri Wæ-sõõõõ ni naa tuga baõa ni
 naa curu ni, o na wõ wani o puri tõõõ kum si o
 daari o karimõ-ku.

⁴ A wõ ma tiini ku cõõõ di ba na wõ ne nõõõõ
 wõlu na yi si o puri tõõõ kum si o daari o karimõ-
 ku tin.

⁵ Nakwa fiinle-bana bam wɔ didɔba ma ta di amɔ o wɔ: «Yɛ pa n wɔ cɔgi. Nii, Zuda dwi tu wɔlɔ ba na bɛi nɛ Zuda nyonɔ yɛ o yɛ Pɛ Davidi naa tun mu wani o dɔna maama, yɛ wɔntɔ yɛ si o puri tɔnɔ kum ni maarɔ tɔrɛ tum.»

⁶ Amɔ daa ma na Pɛlbu, o na zigi paari jangɔnɔ kum di wɛɛnu tɛna tɛlɔ na ŋwi tun di nakwa bam titari nɛ. O maa nyɛ nɛ ba ya gu-o mu te. O jigi nyia yarɛ mu didaani yiɔ yarɛ. O yiɔ yarɛ yam mu bri Wɛ didɛera barɛ bam, yɛ bantɔ mu Wɛ tɔŋi lɔgu bana je sim maama nɛ.

⁷ Pɛlbu wɔm laan ma vu wɔlɔ na je paari jangɔnɔ kum bana nɛ tun te, o jɔŋi tɔnɔ kum na wɔ o jazim nɛ tun.

⁸ O na jɔŋi-kɔ kɔntɔ tun, wɛɛnu tɛna tɛlɔ na ŋwi tun didaani nakwa fiinle-bana bam ma kuni doonɔ o yigɔ nɛ. Ba maama didɔba didɔba maa jigi kɔnɔ, yɛ ba ze sɛbu-sɛŋa zwi si ni na su di wɛɛnu tɛlɔ ba na zwe yɛ ti lwɛm ywɛnɔ tun. Lwɛm dim kɔntɔ mu bri Wɛ nɔɔna bam na warɛ-Dɪ te tun.

⁹ Ba ma daari ba leeni lɔŋ-dɔŋa ba zuli Pɛlbu wɔm ba wɔ:

«Nmɔ yi si n jɔŋi tɔnɔ kum,
 si n daari n dwani kɔ maarɔ tum.
 Bɛŋwaani ba ya gu nmɔ,
 yɛ nmɔ jana kam na nuŋi tun ŋwaani mu n mɛ
 n ŋwi nabiinɔ lwarim jɛni,
 yɛ n jɔŋi-ba n ki Wɛ jɛŋa nɛ.
 Balɔ nmɔ na jɔŋi tun nuŋi
 nabiinɔ dwi maama wɔni,
 di taana dwi maama wɔni,
 di tuni dwi maama wɔni,
 di je tɔri tɔri mu,

10 yɪ nmʊ pa ba tɔɔ ba di paari,
yɪ ba zɪɔ dɪ Yuutu Wɛ yigə nɪ ba zuli-Dɪ.
Ba ma wɔ ta te nabiinə lʊɔ baɲa nɪ.»

11 Amʊ daa ma nii a na Wɛ malesɪ kɔɔ zanzan,
yɪ a ni sɪ kwəri. Sɪ daga lanyɪranɪ, sɪ yɪ kuni
mɔrrʊ zanzan mɔrrʊ yirrr mʊ. Sɪ maa zɪɔ sɪ
gilimi paari jangɔɲɔ kʊm, dɪdaanɪ wəənu tɪna
tɪlʊ na ɲwɪ tɪn dɪ nakwa bam.

12 Sɪ laan ma leeni baɲa baɲa sɪ wɪ:
«Pəlbu wɔm ba na ɔɔ tɪn sɪnɪ o maɲɪ sɪ o jɔɲɪ
paari dɪ dam dɪ nadunni dɪ swan dɪ baari,
kʊ wəli dɪ zulə dɪ tiə.»

13 Amʊ daa ma ni wəənu tɪlʊ maama na wɔ
Wɛ-sɔɲɔ nɪ dɪ tɪlʊ maama na wɔ lʊɔ baɲa nɪ dɪ
curu nɪ tɪn, kʊ wəli dɪ tɪlʊ maama na wɔ na-fara
wɔnɪ tɪn dɪ. Wəənu tɪlʊ maama Wɛ na kɪ tɪn ma
leeni tɪ wɪ:

«Wɔlʊ na je paari jangɔɲɔ kʊm baɲa nɪ tɪn dɪ
Pəlbu wɔm maɲɪ dɪ paari dɪ tiə dɪ zulə dɪ
dam,

sɪ kʊ taa ve maɲa kalʊ na ba ti tɪn.»

14 Wəənu tɪna tɪlʊ na ɲwɪ tɪn ma wɪ: «Amina,
kʊ yɪ kɔntʊ mʊ.» Kʊ daari nakwa bam ma kuni
doonə ba zuli Wɛ.

6

Pəlbu wɔm na puli sɪ o puri tɔnɔ kʊm te tɪn

1 Amʊ daa ma nii a na Pəlbu wɔm laan na puli
sɪ o puri tɔnɔ kʊm tɪn. O ma dwanɪ dayigə maa
kʊlʊ na məəni tɔnɔ kʊm ni dɪm tɪn. Amʊ ma
ni wəənu tɪna tɪlʊ na ɲwɪ tɪn dɪdʊa kwərə na
dwana nɪ dʊa na mumunə te tɪn, yɪ kwərə kam
ta ka wɪ: «Ba yo.»

² Amó ma nii a na sisəŋ-pwəŋə. Wəlv na dɔgɪ ka baŋa ni tɪn maa ze taŋa. Ba ma pu paaru yipugə o yuu ni. O ma nuŋi dɪ dam, sɪ o vu o magɪ jara o wani.

³ Pəlvu wɔm daa ma dwanɪ maa kʊlv na kɪ tɪle tɪn. A ma ni wəənu tɪna tɪlv na ŋwɪ tɪn tɪle tu wɔm na tagɪ o wɪ: «Ba yo.»

⁴ Amó daa ma na sisəŋə kadonj ka na nuŋi, yɪ ka yɪ nasɪŋa muri muri. Wəlv na dɔgɪ ka baŋa ni tɪn ma jonj dam sɪ o ba o li ywəəni lʊgʊ baŋa ni, sɪ nɔɔna bam taa magɪ jara ba gʊ daanu. Ba ma kwe sv-lɔŋɔ ba kɪ o jɪŋa ni.

⁵ Pəlvu wɔm daa ma dwanɪ maa kʊlv na kɪ tɪtɔ tɪn. A ma ni wəənu tɪna tɪlv na ŋwɪ tɪn tɪtɔ tu wɔm na tagɪ o wɪ: «Ba yo.» A ma nii a na sisəŋ-zwəŋə. Wəlv na dɔgɪ ka baŋa ni tɪn maa ze luu kʊlv ba na maa maŋɪ duuni ba nii tɪn.

⁶ Amó ma ni dwanɪm wəənu tɪna tɪlv na ŋwɪ tɪn tɪtari ni ni kwərə te ka wɪ:
«Ní ma n de wɔni ŋwɪv maama mʊ n yəgi mɪna
zʊŋ-biə yɪ dɪdʊa yɪranɪ má,
yɪ n ta wó daari n kwe n de wɔni ŋwɪv maama
dɪ mʊ n ma n yəgi kamaana zʊŋ-bi sɪtɔ má
má.

Kʊ daari kʊ na yɪ nugə dɪ sana,
yɪ danj tɪntʊ səbu.»

⁷ Pəlvu wɔm daa ma dwanɪ maa kʊlv na kɪ tɪna tɪn. A ma ni wəənu tɪlv na ŋwɪ tɪn tɪna tu wɔm na tagɪ kʊ wɪ: «Ba yo.»

⁸ A ma nii a na sisəŋ-fufunu. Wəlv na dɔgɪ ka baŋa ni tɪn yɪri mʊ yɪ Tʊvni. Curu tɪtɪ maa tɔgɪ o kwaga. Ba ma jonj dam sɪ ba vu lʊgʊ baŋa ba gʊ nɔɔna bana maama wɔni nɔɔnv dɪdʊa. Ba jɪgɪ

dam si ba pa noona ki jara ba gu daani, yi baá pa kana di gu badaara, si yawuru di gu badaara, yi ba daari ba pa jwaanu di gu noona badonnə.

⁹ Pəlbu wum laan daa ma dwani maa kulu na ki tinu tin.

Amu ma na We kaanum bimbim dum, yi a na balu ba deen na gu We cwəŋə kam togim nwaanu tin jwəeru na wu di təŋə ni. Ba deen gu bantu ba na kwaanu ba bri We ciga kam tin nwaanu mu.

¹⁰ Ba ma ŋooni baŋa baŋa ba wɪ:

«Dam-foro Tu Baŋa-We,
 nmu yi wu-ponjo tu mu di ciga tu.
 Nmu lagi si ku yi maŋa koo mu,
 si n di balu na wu lugu baŋa ni tin taani,
 si n daari n pa balu na gu dibam tin na cam.»

¹¹ Ba laan ma kwe gwar-pwən-didwaaru ba pa ba maama. Ba ma ta-ba ba wɪ: «Á taá wu yo á siə, si á kogo kum laan ba ku puli ku ti. Benwaanu á donnə ta daari lugu baŋa ni, balu na maŋi si ba wəli á kogo kum wunu tin. Bantu yi balu di na tɔŋi ba pa We tin mu, yi noona wó gu-ba ni ba na gu abam te tin.»

¹² A ma na Pəlbu wum daa na dwani maa kulu na ki tirdu tin.
 Tiga kam laan maa tiini ka sisinji.
 Wɪa kam ma ji nazono tim tim ni gwar-zono te.
 Cana kam ma tiini ka ji nasuŋu cwən cwən ni jana te.

¹³ Calcwɪ sum ma siiri si tui tiga ni,
 ni vu-du na sugi kapira ku pa ya siiri te tin.

¹⁴ Weyuu kum ma pri ku ke,
 ni ba na pri sara te tin.

Ku daari lɔɔɔ bana pweeru maama di tɔga kalɔ
maama na wɔ nɔnɔ titari ni tin ma fɔɔri
ti tigə je ni.

¹⁵ Fɔɔni laan ma zu nɔɔna maama lɔɔɔ bana
ni, ku na yi pwa di didɛera di pamaɲna yigə tiinə
di nadunə di nɔn-kamunə, ku wəli di gambe di
balɔ na te ba titi tin maama. Ba maama laan
ma duri ba vu ba səgi ba titi pweeru wɔni di
kandwa-gugwəuru wɔni.

¹⁶ Ba laan ma loori kandwa yam di pweeru tum
ba na səgi ti wɔni tin, si ti tu ba bana ni ti kwəli-
ba. Ba maa wɔ: «Kwəli-na dɔbam, si wɔlɔ wɔm
na je paari yitunju kum bana ni tin daa yi na
dɔbam, si Pəlbɔ wɔm ban-zɔŋɔ kum yi zanɔ ku
yi dɔbam.

¹⁷ Bɛɲwaani de dɔm yiə si ba banɔ zanɔ nabiinə
bana ni, yi nɔɔn-nɔɔnɔ daa bá wani o lu.»

7

Wɛ nɔɔna na jigi DI nyinyɔɔ te tin

¹ Kɔntɔ na ke tin, a ma na Wɛ malesɔ sina na
zigi tɔga bana sapala yana yam ni. Malesɔ sim
maa jigi lɔɔɔ bana vii kum maama, si ku yi taa
fuli ku pai je di je tɔga bana ni naa nɔnɔ wɔni,
di tweeru di lɔɔɔ bana ni.

² A daa ma na Wɛ maleka kadoɲ na nunɔ wa-
puli je ni ka maa biina. Ka ma jigi Nwɔa-Tu
Bana-Wɛ nyinyɔɔ, si ka pa balɔ na yi DI nɔɔna
tin. Ka ma tɔɔli di kwər-dɔa ka ta di Wɛ malesɔ
sina sim, Wɛ na pɛ-si dam si si wani si cɔgi tɔga
bana di nɔnɔ kum tin, ka wɔ:

³ «Zigi-na. Á ta yi cɔgi tɔga bana naa nɔnɔ
kum naa tweeru tum di. Á cəgi si dí ba dí ki

balu na təgi dı Tu Wε tun nyınyuɟu kum ba trə
nı, sı dı daarı.»

⁴ Amu laan ma ni balu na jıgı Wε nyınyuɟu
kum tun ni na ma te. Ku yı nɔɔna murrı bi dı
finna-tına (144.000) mu jıgı Dı nyınyuɟu kum
Yisrayelı tiinə dwi fugə-bule kum maama wɔnı.

⁵ Nɔɔna bam kuntu maa yı:

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Zuda dwi dım
wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Ruban dwi dım
wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Gadı dwi dım
wɔnı,

⁶ nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Aseeri dwi dım
wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Nefitali dwi dım
wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Manası dwi dım
wɔnı,

⁷ nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Simeyon dwi
dım wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Leevi dwi dım
wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Yisakaarı dwi
dım wɔnı,

⁸ nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Zabalɔn dwi
dım wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Zuzefu dwi dım
wɔnı,

nɔɔna murrı fugə-tile (12.000) Benzamen dwi
dım wɔnı.

Zan na ne kə-fərə Wε-səhə nı te tın

⁹ Kuntv na ke tin, a ma daa na non-kogo, kv na tiini kv daga yi non-noonv bá wantv noonv bam o ga o ti.

Noonv bam kvntv nunji

tinv dwi tēri tēri maama wōn,

dī nabiinē dwi maama wōn,

dī je tēri tēri,

dī taana dwi maama wōn mō.

Ba maa zigv paarv jangōvō kum dī Pēlvu wōm yigē nī. Ba zv gwar-pwēn-dīdwaarv mō, yi ba daarv ba ze kōrv-vōōrv ba jīa nī.

¹⁰ Ba laan maa ŋōōnī banja banja dī kwēr-dīa ba wī:

«Dībam Tu Wē mō je paarv jangōvō kum banja nī.

Dīntv dī Pēlvu wōm mō vrv noonv sōtaanī jīja nī ba yagī.»

¹¹ Wē malesī sūm maama maa zigv sī gilimi paarv jangōvō kum dī nakwa bam, dīdaanī wēōnu tīna tīlv na ŋwī tīn. Sī maama laan ma kuni doonē sī cōōhī sī yunī tīga nī sī yōōrv paarv jangōvō kum sī zulī Wē sī wī:

¹² «Kv yi cīga mō. Dībam Tu Wē manjī dī tiē dī zulē dī swan dī le kēm,

kv wēlī dī paarv dī dam dī baarv,

sī kv taa ve manja kalv na ba tī tīn. Amina.»

¹³ Kuntv na ke tin, nakwa bam dīdva ma bwe amō o wī: «Nōōna balv na zv gwar-pwēn-dīdwaarv tīm tīn yi bra mō? Ba nunjī yēn mō?»

¹⁴ A ma lēr-o a wī: «Amō tu, ta n brī-nī, sī nmō mō ye-ba.»

O laan ma ta o brī amō o wī: «Nōōna bantv mō yi balv na nunjī can-kamunē wōnī lōgv banja

ni tin. Ba zari ba gwaaru tum di Pɛlbu wɔm jana kam mu yi ti puri cari cari.

¹⁵ Kuntu nan mu pe bantɔ ba ba zigi We paari jangɔɔ kum yigə ni, yi ba tɔɔ ba pa-DI wia di titi maama DI sɔɔ kum ni. Wɔlɔ wɔm o na je paari jangɔɔ kum bana ni tin wɔ pa ba jeni o woro ni.

¹⁶ Kana daa bá fɔɔ ka ja bantɔ.

Na-nyɔm di nan bá ja-ba.

Wia nan daa bá ja-ba,

naa fɔnyɔɔ.

¹⁷ Bɛɔwaani Pɛlbu wɔm o na wɔ paari jangɔɔ kum je sɔm titari ni tin wɔ ta nii ba bana ni ni nayiɔ te.

O nan wɔ tɔɔ ba yigə o ja-ba o vu o pa ba nyo na buli-yi dilɔ na paɔ ɔwɔ tin wɔni,

yi We wɔ guguni ba yi-na maama.»

8

Pɛlbu wɔm na dwanɔ maa kulɔ o ma kweeli tin

¹ Pɛlbu wɔm laan ma dwanɔ maa kulɔ na ki tirpe tin. Ku ma ki yiritititi We-sɔɔ ni mɔmɔna finfin nɔnɛni luu cicoro te.

² A laan ma na malesi tirpe sɔm si na zigi We yigə ni tin. Ba ma kwe nabwaanɔ tirpe ba pa si maama.

³ Maleka kadoɔ laan ma ba ka zigi We kaanɔm bimbim dum tee ni, yi ka ze sɛbu-sɔɔ zɔɔ-tanlaɔ. Ba ma kwe wəənu zanzan tɔlɔ lwəm na ywənə tin ba ki maleka kam zɔɔ kam wɔni, si ka wəli di We nɔɔna bam maama loro kum. Ba pe-ka kuntu, si ka kwe ka ja vu sɛbu-sɔɔ

bimbim dum di na zigɪ paaru jangɔŋɔ kum yigə nɪ tɪn mu ka zwe ka pa We.

⁴ Ka na kwe ka zwe kuntu tɪn, wəənu tɪm nyɔa kam maa tɔgi di We nɔɔna bam loro kum ka nuɲi maleka kam ja nɪ ka yɔɔri ka diini We te.

⁵ Maleka kam ma daari ka pe mini bimbim dum baɲa nɪ ka su zɔɲa kam ni. Ka laan ma kwe ka dɔli ka lo lugu baɲa nɪ. Ka na logi kuntu tɪn, dɔa ma pipili yi ka бага ka wuurə. Soɔ ma tiini ku gaali, yi tɪga kam di sisiɲi.

Malesi sim na wugi si nabwaanɔ tɪm te tɪn

⁶ Malesi surpe sim maama laan ma ti si yigə, si si wu si nabwaanɔ tɪm.

⁷ Maleka kalɔ na yi dayigə tu tɪn ma wu ka nabɔnɔ kum. Ka na wugi-ku tɪn, du-kambana di mini di jana na gwaanɪ daani tɪn ma cuuri lugu baɲa nɪ. Lugu baɲa pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi ma di mini. Tweeru tɪm di pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi di ma di mini, di ga-leeru maama.

⁸ Maleka kalɔ na saɲi tɪn di ma wu ka nabɔnɔ kum. Ka na wugi kuntu tɪn, ba ma kwe woŋo, ku na nyɪ di pu-kamunu yi ku jigɪ mini, ba dɔli ba di lugu baɲa na-fara bam wɔni. Na-fara bam pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi ma ji jana.

⁹ Wəənu tɪlɔ maama na ŋwi na wɔni tɪn pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri bidwi ma ti, yi ba nabwəəru tɪm di pɔɔrum kuni bitɔ wɔni kuri didɔa ma cɔgi.

¹⁰ Maleka kalɔ na ki sito tɪn ma wu o nabɔnɔ kum. Calɔv-kamunu ka na jigɪ mini nɪ mɔɔli mini te tɪn laan ma nuɲi weyuu nɪ ka tu lugu

baŋa bu-tultɔ sɔm pɔɔrɔm kuni bitɔ kuri bidwɔ wɔnɔ, dɔ buli sɔm dɔ wɔnɔ.

¹¹ Calicɔa kam kɔntɔ yɔrɔ mɔ Calicɔ-cɔa. Bwi sɔm kɔntɔ na bam ma ji na-cɛɛra. Nɔɔna zanzan maa nyɔ-ba yɔ ba tɔa.

¹² Malesɔ sɔna tu wɔm dɔ laan ma wu o nabɔnɔ kɔm. Wɔa kam pɔɔrɔm kuni bitɔ wɔnɔ kuri bidwɔ ma cɔgɔ. Cana kam pɔɔrɔm kuni bitɔ wɔnɔ kuri bidwɔ dɔ ma cɔgɔ, kɔ wɛli dɔ calicwɔ sɔm dɔ kɔntɔ. Kɔntɔ ma pa ti maama pɔɔrɔm kuni bitɔ kɔm kuri bidwɔ yɔ lim. Kɔntɔ ŋwaanɔ pooni ma daa tɛri de wɔnɔ pɔɔrɔm kuni bitɔ kuri bidwɔ wɔnɔ, wɔa dɔ titɔ maama.

¹³ Amɔ laan ma nii a na kalɔŋ-zɔŋɔ na tiini kɔ jaanɔ baŋa baŋa. A ma ni kɔ na tagɔ baŋa baŋa kɔ wɔ: «Lɛɛrɔ! Lɛɛrɔ! Lɛɛrɔ lagɔ ti ba balɔ na zɔɔrɔ lɔgɔ baŋa nɔ tɔn baŋa. Malesɔ sɔtɔ sɔlɔ na daari tɔn na wugi sɔ nabwaanɔ tɔm sɔ pa ti kwɛri zanɔ, lɛɛrɔ tɔm kɔntɔ wɔ ba nabiinɔ baŋa.»

9

¹ Maleka kalɔ na yɔ banu tu tɔn laan ma wu ka nabɔnɔ kɔm. Amɔ ma na calicɔa na kwɛri weyuu nɔ ka ba ka tɔ lɔgɔ baŋa nɔ. Ba ma kwe borbu ba pa-ka, sɔ ka ma pɔrɔ goŋ-canlɔŋu kɔm ni dɔm.

² Ka na pɔrɔ goŋɔ kɔm ni dɔm tɔn, nyɔa maa yɔɔrɔ ka pi ka nunɔi goŋɔ kɔm wɔnɔ, nɔ mini na daga yɔ dɔ jigɔ nyɔa te tɔn. Nyɔa kam ma nunɔi ka li wɔa kam dɔ weyuu kɔm maama.

³ Kayɔra laan ma nunɔi nyɔa kam wɔnɔ ka jagɔ tɔga baŋa je maama. Ka ma jonɔi dam sɔ ka na dɔnɔ-m, sɔ kɔ taa wɔɛ nɔ nɔŋɔ na wɔɛ te tɔn.

⁴ Ba ma kaanu kayira kam si ka yi cogi lugu bana gaaru di tweeru naa voooru dwi maama, si ka daaru ka yaaru noona balu na ba jigi We nyinyogu kum ba tre ni tin yiranu.

⁵ Ba nan wu pe-ka cwage si ka gu noona bam kuntu. Ku yi si ka pa noona bam yira mu taa wiire, si ku vu ku yi canu sinu. Ba yira yam wu ta wiire ni noho donum na wiiri te tin mu.

⁶ Mana kam kuntu ni noona bam wu ta lagi si ba ti, yi tuntu ba ja-ba. Ba ba ta beeri tuntu, yi tuntu ba lagi-ba.

⁷ Kayira kam maa nyi di ba na vogi sise si si vu jara je te tin. Ka yuni nyi di ka pugi sabu-sija yipwi mu te. Ka yibiyu maa yi nuneenu nabiinu yibiyu na yi te tin.

⁸ Ka yuuywe maa nyi di kaana yuuywe te, yi ka yelu nyi di nywenu yelu te.

⁹ Kayira kam nyoona maa nyi di lu-pulwaru mu kweli-ya te. Ka vwana yam wuurim dum maa ki soo zanzan, nuneenu sisage-kogo mu vai trakooru si duri si maa ve jara je te.

¹⁰ Ka maa jigi nabilu ni nwaanu nabilu te. Ka mai nabilu yam kuntu mu ka donu noona ni noho na donu te tin. Ka nabilu yam mu pai ka jigi dam si ka wanu ka yaaru noona, si ba yira taa wiire taan, si ku vu ku yi canu sinu.

¹¹ Kayira kam maa jigi pe o na nii ka bana ni. Wuntu mu yi maleka kalu na nii gon-canlugu kum bana ni tin. Ka yiri di Zwifu tiinu taanu mu yi Abadon. Ka yiri dum di Greki tiinu taanu maa yi Apolion. Yiri dum kuntu kuri mu yi Cogu.

¹² Mu dayigu leeru tum. Ku nan ta daaru leeru

kuni bule mu.

¹³ Maleka kalu na ki sirdu tun laan ma wu ka nabonɔ kum. Amu ma ni kwərə na nuɲi sɛbu-sɔɲa bimbim dɔm na zigɪ We yigə ni tun nya yana yam wɔni.

¹⁴ Kwərə kam ma ta di malesɪ sirdu tu wulu na ze nabonɔ kum tun ka wi: «Ve, n bwəli malesɪ sina sum ba na ləgə ba zigɪ Efrati bu-kamunu kum ni ni tun n yagi.»

¹⁵ Maleka kam laan ma vu ka bwəli malesɪ sina sum ka yagi. Sintu ya maɲi si ti si yigə mu si ma cəgi maɲa kam kuntu nɔɔ, si ka ba ka yi. Si laan ma zaɲi si si vu si gu nabiinə pɔɔrim kuni bito wɔni kuri bidwi.

¹⁶ Amu ma lwarɪ malesɪ sina sum jara tiinə bam kɔgɔ kum ni na mai te tun. Ku yi miliyɔɔru biə-yale mu (200.000.000), yi ba maama dɔgi sise.

¹⁷ A ma na sise sum di si diinə bam na yi te tun. Sise diinə bam maama jigi lu-pulwaru tɔlu ba na maa kwəli ba nyɔɔna ba ki jara tun mu. Luguru tum kuntu maa tiini ti sunu ni mini na yi te tun. Tɔdaara maa yi nazom-pupweeru. Tɔdonnə di maa yi nasɔnnu ni sun-muni te. Sise sum yuni tum maa nyi ni nywənu yuni te. Mini di nyɔa maa nuɲi si niə ni. Ciribi dɔlu lwəm na dana tun di maa nuɲə.

¹⁸ Wənu tum kuntu tɔto ma tu lugu banja nabiinə wɔni, yi ti gu ba pɔɔrim kuni bito wɔni kuri bidwi. Ku nan yi mini dɔm di nyɔa kam di ciribi dɔm na nuɲi sise sum niə ni tun mu gu-ba.

¹⁹ Sise sum niə yam mu pai si jigi dam, di si nabilə yam di. Si nabilə yam nyi di bisankwi mu te, yi ya jigi yuni ya maa yaari nɔɔna.

²⁰ Nabiinə balu na daari yi wəənu tum kuntu dam wu gu-ba tun nan wu se si ba ləni ba wuru ba yagi wo-balwaaru tɩɩ ba wubɔŋa na lagi tun. Ba ta yoori ba zuli sutaana mu, yi ba kwəri ba zuli wəənu tɩɩ ba titi na ki di ba jia tun, ku na yi jwənə yalu ba na me səbu-sɩŋa naa səbu-pwənə naa can-na naa kandwa naa de ba ma ki tun. Jwənə yam kuntu nan ba nai, yi ya kwəri ya ba ni, yi ya wari ya vu di.

²¹ Nɔɔna bam kuntu ma wu se si ba ləni ba wu di ba nɔn-gora kam di ba liri kikiə yam. Ba ta ma wu yagi ba boorim kəm dɩm di ba ŋwɩni dɩm.

10

Zan na ne maleka kam na ze tɔn-balaŋa te tin

¹ Amu daa ma nii a na We maleka kalu na dana tun. Ka ma nuŋi We-sɔŋɔ ni ka maa tuə. Ka me kunkwəənu mu ka ma kukwəri ka titi, yi manlaa-taŋa kɩkari ka yuu ni. Ka yibiyə nyi di wia mu, yi ka ne sim nyi di min-vugɔ na yi te tun.

² Maleka kam maa ze tɔn-balaŋa kalu na puri tun ka jɩŋa ni. Ka ma cwi ka jazim naga na-fara bam baŋa ni. Ka daari ka cwi ka jagwiə naga kam tɩga baŋa ni.

³ Ka laan ma daari ka bagɩ baŋa baŋa, yi ka kwərə kam ki sɔɔ ni nyonɔ na suuri te tun. Maleka kam na bagɩ kuntu tun, dua di ma bagɩ kuni birpɛ.

⁴ Dua kam na bagɩ kuntu tun, amu maa lagi si a pɔpɔni ka na tagɩ kulɩ tun a tinji. Amu laan ma ni kwərə na ŋɔɔni We-sɔŋɔ ni ka wi: «Ta n cɩm, yi zanɩ n pɔpɔni dua kam na bagɩ ka ta kulɩ tun.»

⁵ Maleka kalu amu ya na manɩ a na ka na kwe ka naga ka no na-fara bam baɲa ni yi ka no kadoɲ tɪga baɲa ni tin laan ma zəɲi ka jazim juɲa wɛɛni,

⁶⁻⁷ yi ka du di We yiri ka wi: «Ku daa ba daanu si We wubuɲa yalu ya na səgi yi DI manɩ DI ta di DI nijonɲə bam tin laan ki, maɲa kalu maleka sirpe tu wum na wu wu ka nabonɔ kum tin.

Baɲa-We nan mu jigi ɲwɩa si ku taa ve maɲa kalu na ba ti tin.

Dintu mu ki weyuu di wəənu tɩlu maama na wu ku woni tin,

yi DI kwəri DI ki tɪga baɲa di ka wəənu tim maama.

Dintu daa ta mu ki na-fara di wəənu tɩlu maama na wu ba woni tin.»

⁸ Maleka kam na tagi kuntu tin, amu daa ma joori a ni kwərə kalu ya na ɲonɩ We-sɔɲɔ ni tin. Ka daa ma ta di amu ka wi: «Ve maleka kalu na zigi na-fara bam baɲa ni di tɪga kam baɲa ni tin te, si n jonɩ ton-balaɲa kalu na puri ka wu ka juɲa ni tin.»

⁹ A ma vu a ta maleka kam si ka pa-ni ton-balaɲa kam. Ka ma ta-ni ka wi: «Jonɩ tonɔ kum n di. Ku na wu nmu ni ni, ku ta suna ni tɩru te. N nan na ligi-ku, ku laan wu ta cana mu n kana ni.»

¹⁰ Amu ma jonɩ ton-balaɲa kam maleka kam juɲa ni a di a ni ni. Ka maa suna ni tɩru te. Ku daari, amu na ligi-ka tin, ka ma ləni ka ji cam yiranɩ a kana ni.

¹¹ Ba laan ma ta ba bri-ni ba wi, amu daa ta manɩ si a tooli We kwərə kam a bri wonɔ kulɩ na lagɩ ku ki lugu baɲa dwi tiinə zanzan woni,

didaani tuni zanzan di taana dwi zanzan tiinø
di wøni, di ba pwa di wøni tin mu.

11

Wε maana tiinø bale na bri DI ciga kam te tin

¹ Ba laan ma kwe miu kulø ba na maa maŋi wænu tin ba pa-ni. Ba ma ta amu ba wi, a zaŋi a maŋi Wε-di-kamunu kum di ku kaanum bimbim dım a nii, si a daari a lwarı nɔɔna ni tite na wu Wε-di-kamunu kum wøni ba zuli-DI tin.

² Ba ma daari ba ta amu, si a yi maŋi kunkolo kulø na wu pooni ni Wε-digø kam yigø ni tin, beŋwaanı ba kwe je sum kuntu ba ki dwi-gε tiinø bam jıŋa ni mu. Bantu nan mu wu ba ba taa kari tuø kulø na yi Wε nyım tin wøni, ba nwanı wænu ba cøgi si ku vu ku yi canı fiinna-sıle (42).

³ Wε daa ma ta-ni DI wi: «Amu lagı a tuŋi nɔɔna bale mu si ba ba ba bri amu ciga kam. Bantu wu tooli amu kwørø kam si ku yi da muru di biø yale di fusırdu (1.260), yi baá zu gwar-zınzwara si ku bri ba na yaari te tin.»

⁴ Wε maana tiinø bam kuntu mu bri Olivi tweeru tile tin, di min-zwænu tile tuø na zigı dí Yuutu wølu na te luğu baŋa maama tin yigø ni.

⁵ Mini mu wu nunı ba niø ni di cøgi ba duna balu na kwaanı si ba ki-ba baloro tin. Wølu maama na lagı si o ki-ba baloro tin, baá gu-o kuntu doŋ mu.

⁶ Bantu nan jigı dam si ba ja weyuu kum, si dıa daa yi ta nıa maŋa kam ba na wura ba tooli Wε kwørø kam tin. Ba nan daa ta jigı dam si ba pa na ji jana. Ba ma ta jigı dam si ba pa yaara

dwi maama ba nabiinə baŋa maŋa kalɔ maama ba na lagɪ tɪn.

⁷ Ba na tɔɔli Wɛ kwərə kam ba ti, varɪm wɔɔɔ na zɔɔri gon-canluŋu kɔm wɔni tɪn laan wɔ nuŋi o ba o ja jara didaanɪ ba, yɪ o wanɪ-ba o gɔ.

⁸ O na gu-ba, ba yɪra yam wɔ ta tigi pooni yigə ni tɪv kamunu kɔm wɔni. Yɪra yalɔ na bri tɪv kɔm kɔntɔ kuri cɪga cɪga tɪn mɔ yɪ Sodɔm di Ezipi. Kɔ yɪ dɔaanɪ mɔ ba jaanɪ ba Yuutu wɔm ba pa tɔɔn-dagara baŋa ni ba gɔ.

⁹ Nɔɔna laan wɔ nuŋi tɪni dwi maama wɔni, di nabiinə dwi maama wɔni, di taana dwi maama wɔni, di je təri təri, ba ba ba nii bantɔ yɪra yam na tigi da tɪn. Baá ta nii ba yɪra yam sɪ kɔ vu kɔ yɪ da yatɔ di cicoro, yɪ ba bá sɛ sɪ ba kwe-ba ba kɪ.

¹⁰ Balɔ na zɔɔri lɔgɔ baŋa ni tɪn wɔ ta jɪgɪ wɔɔpolo di bantɔ bale tɔɔni dɪm. Ba ma wɔ kɪ kwɛɛra, yɪ ba daari ba pai-da pɛɛra. Baá ta jɪgɪ wɔɔpolo, Wɛ nijonɔnə bam kɔntɔ bale ya na yaari nabiinə lɔgɔ baŋa ni di Wɛ taanɪ dɪm ba na ŋɔɔni tɪn ŋwaanɪ.

¹¹ Da yatɔ di cicoro kɔm na kɛ, Wɛ wɔ pa Di siun kɔɔɔ na pai ŋwɪa tɪn laan ba kɔ zɔ ba yɪra yam, yɪ ba joori ba bi ba zanɪ. Fɔɔni ma wɔ tiini di ja balɔ maama na wɔ na-ba tɪn.

¹² Wɛ nijonɔnə bam bale laan ma ni kwərə na ŋɔɔni Wɛ-sɔŋɔ ni ka wɪ: «Diini-na á ba yo.»

Kunkonɔ ma ba kɔ kwe-ba kɔ jɪgɪ kɔ ma diini weyuu, yɪ ba dɔna bam zɪgɪ ba nii-ba.

13 Kantu maɲa kam ni nɔɔ, tɪga baɲa maama wɔ tiini ka sisiɲi. Ku ma pa tu kum pɔɔrim kuni fugə wɔni kuri bɪdwi cɔgi maama. Tɪga kam sisiɲim dɪm maa gu nɔɔna murr-tɪrpe (7.000). Fɔɔni ma wɔ ja nɔɔna balu na daari tun, yi ba se ni Yuutu Baɲa-We mu tiini Di jɪgi dam.

14 Mu leeru tilu na ki bile tu tun. Ku nan ta daari leeru tilu na wɔ ki bito tu tun. Ti lagu ti ba lele mu.

Nabɔno kulu na wugi ku ma kweeli tin

15 Maleka kalu na yi sirpe tu tin laan ma wu ka nabɔno kum. Kwəri ma ɲɔɔni We-zɔɲɔ ni baɲa baɲa si wi: «Lugu baɲa paari dɪm laan wɔ di Yuutu We jɪɲa ni mu, di Krisi wum Di na tɔɲi tin jɪɲa ni. Paari dɪm kuntu wɔ ta wura si ku taa ve maɲa kalu na ba ti tin.»

16 Nakwa fiinle-bana bam ba na je We yigə ni ba paari jangwaanu tum baɲa ni tin laan ma kuni doonə ba cɔɔli ba yuni tɪga ni ba zuli We,

17 yi ba wi:

«Dam-fɔɔ Tu Baɲa-We,
 nmu maɲi n wura mu pulim ni,
 yi n daa ta wura maɲa maama.
 Di ki nmu le,
 di n laan na kwe n dam-fɔɔ kum
 n ma n te lugu baɲa tin.

18 Dwi-ge tiinə balu na dai nmu nɔɔna tin tiini ba jɪgi ban-zɔɲɔ di nmu.

Ku daari lele kuntu nmu banu nan wɔ zaɲi di ba. Ku laan yi maɲa kalu nmu na wɔ di twa sariya tin,
 yi nmu wɔ pa balu maama na se nmu tin na pɛera.

Ku na yi nmɔ nijonɔnɔ bam di balɔ maama na yi
 nmɔ nɔɔna yi ba kwari n yiri dim tin,
 ku na yi nɔn-kamunɔ naa nabwɛnɔ di.
 Ku nan na yi balɔ na cɔgi lɔgu baɲa tin,
 maɲa yiɔ si nmɔ laan cɔgi-ba di.»

¹⁹ Ba na zuli Wɛ kontu ba ti tin, Wɛ di-kamunu
 kulɔ na wɔ DI sɔɲɔ ni tin ni laan ma pɔri. Wɛ
 cullu tum na pɔpɔni kandwa yira ni ti tini daka
 kalɔ wɔni tin ma nai jaja. Dɔa laan maa pɔpɔla,
 yi ka baɲi ka wuurɔ. Tɔga ma sisini, yi dɔ-
 kambana tiini ya tɔi zanzan.

12

Prɛnyon-kɔnkagɔli na zɛli kaani te tin

¹ Wo-kɔnkagɔli laan ma nunji weyuu ni. Amɔ
 ma na kaani o na mɛ wɔa o kukwɛri o titi ni
 gɔrɔ te. Cana maa wɔ o napra kuri ni. Ku daari
 o ma pu yipugɔ kalɔ na jigi calɛwɔ fugɔ-sile tin
 o yuu ni.

² Kaani wɔm yi ka-puɔ mɔ, yi o pugɔ kam vri
 si o lɔ. Ku na cana tin, o ma kaasi baɲi baɲi.

³ Wo-kɔnkagɔli didonɔ daa ma nunji weyuu ni.
 Amɔ ma na prɛnyon-kɔnkagɔli, ku yi nasɔɲɔ mɔ
 yi ku jigi yuni tirpɛ di nyɔa fugɔ. Yipwi ma pu
 ku yuni tum maama baɲa ni.

⁴ Ku ma kwe ku nabili ku ma vanɔ calɛwɔ
 sim pɔɔrim kuni bitɔ wɔni kuri bidwɔ ku kwɛri
 weyuu ni ku di tɔga ni. Ku ma ba ku zigi kaani
 wɔlɔ na lagɔ o lɔ tin yigɔ ni, si o na lɔgi bu wɔm,
 si ku kwe ku di.

⁵ Kaani wɔm ma lɔ o bu wɔm, o yi bɛkɛrɔ mɔ.
 Wɔntu mɔ wɔ ta te lɔgu baɲa dwi tiinɔ maama
 di o dam. Kaani wɔm na lɔgi kontu tin, ba ma

kwe bu wɔm ba ja vu Wɛ te, Dɪ paari yitunju kum na wɔ mɛ tin.

⁶ Kaani wɔm laan ma duri o vu kagba yuu, jəgə kalɔ Wɛ na maŋɪ Dɪ kwe sɪ Dɪ pa-o tin. Dɪ wó ta nii o baŋa nɪ je sɪm kuntu nɪ da mɔrɔ dɪ biə yale dɪ fusiɾdɔ (1.260).

⁷ Jara dɛɛn ma tɔ Wɛ-sɔŋɔ nɪ. Wɛ malesɪ dɪdɛɛrɔ wɔlɔ yɪrɪ na yɪ Misɛɛlɪ tin dɪdaani o kwaga malesɪ tiinə bam mɔ dɪ jara dɪ prənyon-kɪnkagɪlɪ dɪm dɪ dɪ kwaga malesɪ tiinə bam.

⁸ Prənyon-kɪnkagɪlɪ dɪm ma wɔ wani jara yam. Kɔ dɪ kɔ kwaga malesɪ tiinə bam ma daa wɔ nɛ jəŋə je Wɛ-sɔŋɔ nɪ.

⁹ Ba ma zəli-kɔ Wɛ-sɔŋɔ nɪ ba dɔlɪ ba yagɪ lɔgɔ baŋa nɪ, dɪ kɔ kwaga malesɪ tiinə bam maama. Prənyon-kɪnkagɪlɪ dɪm kuntu mɔ yɪ bɪsankwɪa kalɔ na maŋɪ ka wɔra faŋa faŋa tin. Ka yɪrɪ nan mɔ yɪ Vwa-nyɪna pɛ, dɪ Sutaani, yɪ ka ganɪ lɔgɔ baŋa nɔɔna maama.

¹⁰ Amɔ laan ma ni kwər-dɪa na ŋɔɔnɪ Wɛ-sɔŋɔ nɪ ka wɪ: «Lele kuntu dɪbam Tu Wɛ vrɪ Dɪ nɔɔna sutaani jɔŋa nɪ. Wɛ ma brɪ Dɪ dam dɪ Dɪ paari dɪm na yɪ te tin. Krisi wɔm Wɛ na tɔŋɪ tin dɪ ma brɪ Dɪ dam dɪm. Bɛŋwaani wɔlɔ na yəni o ŋɔɔnɪ o cɔgɪ dɪ ko-biə bam Wɛ yigə nɪ tin daa tərə. Wɔntɔ mɔ yəni o zɪgɪ dɪ Tu Wɛ yigə nɪ o ŋɔɔnɪ o cɔgɪ ba yigə tɪtɪ dɪ wɪa maama. Ba laan nan dɪ-o ba yagɪ.

¹¹ Dɪ ko-biə bam nan wan-o Pəlbu wɔm jana kam nunjim dɪm ŋwaani, dɪ ba na brɪ Wɛ cɪga kam tin ŋwaani mɔ. Ba ma sɛ sɪ ba kwe ba ŋwɪa ba ma ləni tɔɔnɪ.

12 Kuntɔ, abam balɔ maama na zɔvri Wε-sɔŋɔ nɪ tɪn, á taá jɪgɪ wɔpɔlɔ. Kɔ daari, kɔ na yɪ lɔgɔ baŋa dɪ kɔ na-fara bam, lɛɛrɔ wú ba abam baŋa, bɛŋwaanɪ vwa-nyɪna pɛ wɔm tu abam te, yɪ o tiini o jɪgɪ ban-zɔŋɔ lanyɪranɪ, bɛŋwaanɪ o ye nɪ o da yam gɛ fɪn mɔ.»

13 Prɛnyonɔ-kɪnkagɪɪ dɪm na lwarɪ nɪ ba zɛli-kɔ ba yagɪ lɔgɔ baŋa nɪ tɪn, kɔ ma pɛ kaanɪ wɔlɔ na lɔgɪ bɛkɛrɛ kam tɪn kwaga kɔ pu.

14 Ba ma kwe kalɔŋ-zɔŋɔ vwana yale ba pa kaanɪ wɔm, sɪ o ma jaanɪ wɛɛnɪ o vu o yɪ kagɔa kam yuu, jɛgɛ kalɔ o na manɪ sɪ o taa wɔra tɪn. Dáanɪ mɔ Wε wú ta nii o baŋa nɪ bɪna yatɔ dɪ cicoro, sɪ prɛnyonɔ kɔm daa yɪ zanɪ kɔ ja-o.

15 Prɛnyonɔ kɔm ma twɪ na zanzan sɪ ba vu ba pɛ kaanɪ wɔm ba ja viiri, nɪ bugɛ na na duri te tɪn.

16 Tɪga kam ma zɛni kaanɪ wɔm, yɪ ka pɔrɪ ka ni ka nyɔ na balɔ maama prɛnyonɔ kɔm na twɪ tɪn.

17 Kɔ ma pa kɔ banɪ tiini dɪ zanɪ dɪ kaanɪ wɔm. Kɔ laan ma vu sɪ kɔ kɪ jara dɪ kaanɪ wɔm dwi tiinɛ balɔ na daari tɪn. Bantɔ mɔ yɪ balɔ na sɛ Wε niɛ yam yɪ ba brɪ nɪ ba tɔgɪ Zezi cɪga kam tɪn.

18 Prɛnyonɔ-kɪnkagɪɪ dɪm laan ma vu dɪ zɪgɪ na-fara bam ni nɪ.

13

Varɪm wɔlɔ na nunɪ na-fara wɔnɪ tɪn

1 Amɔ daa ma na varɪm wɔdɔŋ o na nunɪ na-fara wɔnɪ. O jɪgɪ nyɪa fugɛ dɪ yuni tɪrɛ mɔ. O nyɪa yam maama baŋa maa jɪgɪ yɪpwi. Ba ma

pupponi yira yalv na twi We tun o yuni tum yira ni.

² Amv na ne varim wum tun, o nyi di gweeru mv. O ne maa nyi di faa ne, yi o ni nyi di nyoŋo ni. Prənyon-kinkagılı dım laan ma kwe ku paarı dım di ku dam-fəɔ kum ku ki varim wum kuntu jıŋa ni.

³ O yuu kum didva maa tiini ku pogili ni o ya lagı o ti mv te, yi ku laan ba ku je. Ku maa sv nabiinə maama, yi ba tɔgi varim wum kuntu kwaga.

⁴ Nɔɔna maama maa kuni doonə ba zuli prənyon-kinkagılı dım, di ku na kwe ku dam dım ku pa varim wum kuntu tun. Ba ma daarı ba zuli varim wum di, yi ba te ba wı: «Nɔɔnv tərə o na mai di varim wum. Nɔɔn-nɔɔnv nan bá wani o ki jara did-o.»

⁵ Ba ma pa varim wum cwəŋə sı o ŋɔɔni kamunni o pa o titi, yi o daarı o twi We yiri. O ma jonji dam sı ku vu ku yi canı finna-sıle (42).

⁶ O ma puli o ŋɔɔni o gooni We, yi o twi We yiri di Dı sɔŋɔ kum, ku wəli di balv na zıvri Dı sɔŋɔ kum ni tun.

⁷ Varim wum ma kwəri o jonji dam sı o ki jara di We nɔɔna bam, sı o wani-ba. O ma jonji dam sı o taa te lvgv baŋa dwi tiinə maama, di tıni dwi maama tiinə, di taana dwi maama tiinə, di je təri təri maama tiinə.

⁸ Nɔɔna balv maama na zıvri lvgv baŋa ni tun wó ta zuli varim wum kuntu, ku na dai balv yira na pupponi ya tıŋi ŋwıa tɔnɔ kum wıni maŋa kam lvgv baŋa daa ta na tərə tun yiranı má mv bá zul-o. Ku nan yi Pəlvu wum ba na gv tun mv

te tɔnɔ kum kuntu.

⁹ Nan puri-na á zwa si á cəgi amu taani dım:

¹⁰ Wulu maama na tu si o dɔna ja-o ba ki ba na lagi te tin, baá ja kuntu tu mu, o bá lu. Wulu maama di nan na tu si ba ma su-zɔɔ ba gu-o tin, baá ma-ku mu ba ma gu-o, o bá wani o lu. Kuntu ŋwaani We nɔɔna bam manɪ si ba ta vɔ pu-dia mu, si ba daari ba ki ba wu-didɔba di We.

Varım wulu na nuɲi tɪga ni tin

¹¹ Amu laan ma na varım wɔdonɔ o na nuɲi tɪga ni. O jigi nyia yale mu ni pibala nyia na yi te tin. O maa ŋɔɔni ni prənyon-kinkagili dım na ŋɔɔni te tin.

¹² Dayigə varım wɔm ma pa-o wɔm dam-fɔrɔ kum si o ma tɔɲi, yi o daari o zigi o nii-o. O ma ma-di o fin balu maama na zɔuri lugu baɲa ni tin o pa ba zuli dayigə varım wulu yuu kum ya na pogili yi ku laan je tin.

¹³ Varım bile tu wɔm kuntu ma tiini o ki wo-kinkagila yalu na dana tin. O ma pa mini nuɲi weyuu ni di ba tɪga baɲa, yi nɔɔna maama na-di.

¹⁴ O na ne cwəɲə si o ki wo-kinkagila yantu donɔ dayigə varım wɔm yigə ni tin, ku ma pa o wani o gani nɔɔna balu na zɔuri lugu baɲa ni tin. O ma ta-ba si ba mɔ kamɔɔ, si ku taa nyi di dayigə varım wulu ba na me su-lɔɲɔ ba zagi o yuu ba pogili yi o ta ŋwi tin.

¹⁵ O ma daari o na cwəɲə si o ki siun kamɔɔ kum kuntu wɔni, si ku taa ŋwi. O na ki kuntu tin, kamɔɔ kum maa wai ku ŋɔɔna, yi ku jigi dam si ku pa balu maama na vin si ba zuli-ku tin ti.

¹⁶ O ma pa nɔɔna maama ki nyinyɔɔ ba jazina ni naa ba trɛ ni, ku na yi nabwɛnɛ di nɔn-kamunɛ, naa nadunɛ di yinigɛ tiinɛ, ku wɛli di gambɛ di balɔ na te ba titi tin di.

¹⁷ Nɔɔnɔ na ba jigi nyinyɔɔ kum kuntu, o bɔ wani o yɛgi woɔo naa o kwe woɔo o yɛgi. Nyinyɔɔ kum kuntu nan mu bri varim wum yiri dim, naa nimoro kulɔ na bri o yiri dim tin.

¹⁸ Yo seeni ku manɔ si n ta n jigi swan mu. Wɔlɔ na buɔi lanyiranɔ tin, oɔ wani o lwarɔ varim wum nimoro kum kuri na yi te tin. Nimoro kum bri nabiinu yiri mu. Ku nan yi biɔ yardɔ di fusirdɔ bardɔ mu (666).

14

Pɛlbu wum di o nɔɔna bam

¹ Amɔ laan ma nii a na Pɛlbu wum o na zigi Siyɔn piu kum yuu ni. Nɔɔna murrɔ bi di finna-tina tum (144.000) maa tɔgi ba wɔ o tee ni, yi Pɛlbu wum yiri dim di o ko yiri pɔpɔni ba trɛ ni.

² A ma ni kwɛrɛ na ŋɔɔni Wɛ-sɔɔɔ ni. Ka maa dwana nɔnɛni na-fara na wuure yi dɔa bagɔ te tin, yi ka nyi di kwan-magina na magɔ ba kwaanɔ te tin.

³ Nɔn-kɔgo kum maa zigi ku yɔɔri Wɛ paari jangɔɔ kum di wɛɛnu tina tɔlɔ na ŋwi tin di nakwa bam. Ba maa leeni lɛɔ-dɔɔna kalɔ nɔɔn-nɔɔnɔ na bɔ wani o zaasi-ka tin, ku na dai nɔɔna murrɔ bi di finna-tina tum yiranɔ (144.000). Bantɔ mu yi balɔ Zezi na ŋwi ba lwarim juni lɔɔ baɔa nabiinɛ maama wɔni tin.

⁴ Bantu nan mu cigi ba titi di wo-digiru kəm, yi ba wu ki boorim. Bantu yəni ba togi Pəlbu wum kwaga mu ba ve je silu maama o na wú vu tin. Zezi mu ŋwi ba lwarum jini nabiinə maama wɔni, si bantu da yigə ba ji We noona di Pəlbu wum di noona.

⁵ Bantu nan wu fogi ba fo vwan. Ba ba jigi tusim.

We malesi sito na tagi wəənu tilv tin

⁶ Amu laan ma na maleka kadoŋ ka na jaanu weyuu ni. Ka maa jigi We kwər-ywəŋə kalu na ba luri maŋa di maŋa tin ka tooli ka bri balu na zɔuri lugu baŋa ni tin, ku na yi je təri təri wɔni, di nabiinə dwi maama, di taana dwi maama tiinə, di tɔni dwi maama tiinə.

⁷ Ka maa ŋɔɔni di kwər-dia ka wi: «Kwari-na We, si á daari á taá pa-DI zulé, beŋwaanɔ maŋa kam yiə si DI di nabiinə sariya. Nan kuni-na doonə á zuli We dilu na ki weyuu di tiga baŋa di na-fara didaanɔ buli tin.»

⁸ Maleka kadoŋ ma saŋi ka kwaga, yi ka te ka wi: «Tu-kamunu kulv yiri na yi Babiloni tin tɔa. Ku tv ku ti. Kuntu deen mu yəni ku pa nabiinə dwi maama togi ba ki ku boorim kikiə yam, ni ba na nyɔgi sa-deera ba su te tin.»

⁹ Maleka kalu na ki sito tin di daa ma saŋi, yi ka te di kwər-dia ka wi: «Noona balu maama na zuli varum wum di o kamɔgo kum yi ba daari ba jigi o nyinyugv kum ba trə ni naa ba jɔŋa ni tin,

¹⁰ We ban-zɔŋɔ kum wú ba bantu baŋa, ninɛenɔ ba logi sa-deera balu na wu pugi tin mu

ba su zuŋa ba pa ba nyo ba su te. Balu maama na se varum wum kuntu tin, mini di ciribi mu wó di-ba ku pa ba na cam zanzan. Baá yaari kuntu We malesi sum yigə ni di Pəlbu wum yigə ni mu.

¹¹ Mini dum wó ta di-ba yi ku pai nyɔa zaŋi taan, baá yaari si ku taa ve maŋa kalu na ba ti tin. Balu maama na zuli varum wum di o kamogo kum tin, di balu maama na jigi nyinyogu kulu na bri o yiri dum tin, ba bá na siun wia di titu maama.»

¹² Kuntu ŋwaanɩ balu maama na yi We noona yi ba se Di niə yam yi ba ki ba wu-didɔa di Zezi tin maŋi si ba zigi di pu-dia mu.

¹³ Amu laan ma ni kwərə na ŋoonɩ We-soŋo ni ka wi: «Nan pɔpɔni tintu: Ku na zigi zim si ku taa ve tin, balu na se di Yuutu wum yi ba ba ba ti tin wó ta jigi yu-yoŋo.»

We Joro kum ma ləri ku wi: «Ku yi ciga mu. Bantu wó sin di ba tituŋ-cɛera yam, beŋwaanɩ ba kəm-laaru mu wó ta togi-ba.»

We sariya maŋa kam na yi te tin

¹⁴ Amu laan ma nii a na kunkoŋo ku yi naponɔ, yi wulu na nyi di nabiin-bu tin je ku baŋa ni. Səbu-siŋa yipugə ma pu o yuu ni, yi o daari o ze sukoro kulu na jigi ni tin.

¹⁵ Maleka kadoŋ daa ma nuŋi We di-kamunu kum woni. Ka tooli baŋa baŋa ka ta di wulu na je kunkoŋo kum baŋa ni tin ka wi: «Lugu baŋa faa kum laan bigi ku ti. Ma n sukoro kum n ma n gwe faa kum, si ku maŋa kam yiə.»

16 Wubɔ na je kunkonɔ kum baɲa ni tɪn laan ma wuvugi o sukɔrɔ kum lɔgɔ baɲa ni o ma gwe faa kum.

17 Amɔ daa ma na maleka kadoɲ na nuɲi Wɛsonɔ di-kamunu kum wɔni, yɪ ka dɪ jɪgɪ sukɔrɔ kulɔ na jɪgɪ ni tɪn.

18 Maleka kalɔ dɪ na nii mini baɲa ni tɪn ma nuɲi Wɛ kaanum bimbim dɪm ni, ka tɔɔli dɪ kwɛr-dɪa ka ta dɪ maleka kalɔ na ze sukɔrɔ kum tɪn ka wɪ: «Ma n sukɔrɔ kum n ma n gwɛri tiu-biɛ balɔ ba na maa kɪ sana tɪn, sɪ lɔgɔ baɲa tiu-biɛ bam kɔntɔ laan biɪgɪ ba ti.»

19 Maleka kam laan ma ma ka sukɔrɔ kum ka ba maa gwɛri lɔgɔ baɲa tiu-biɛ bam. Ka ma kweba ka dɪ kazo-zɔɲɔ wɔni sɪ ka tɛ, sɪ kɔ brɪ Wɛ ban-zɔɲɔ na wɔ ba nabiinɔ baɲa te tɪn.

20 Kazoɲɔ kum zɪgɪ tɪw kum daa ni mu. Ba maa tɛ tiu-biɛ bam kɔ wɔni sɪ ba nyɔa kam taa nuɲɔ. Ba nyɔa kam kɔntɔ yɪ jana mu. Jana kam ma nuɲi ka peeli tɪga ka duri ka vu nɪnɛnɪ kilometra biɛ-yatɔ (300), yɪ ka na luunɔ te tɪn, sisɛɲɔ na zɪga ka wɔni, ka yuu yɪranɪ mu wɔ ta nai pooni ni.

15

Maɛsɪ sɪrpe na jaanɪ yaara dwi tɛri tɛri sɪ ba lɔgɔ baɲa te tɪn

1 Amɔ laan ma na wo-kɪnkagɪli didonɲ wɛyuu ni, dɪ na tiini dɪ dana yɪ dɪ ba jɪgɪ donɲ. A ma na Wɛ maɛsɪ sɪrpe, sɪ didɔa didɔa jɪgɪ yaara dwi tɛri tɛri mu, sɪ sɪ pa ya ja noɔna. Yaara yarpe yam kɔntɔ mu lagɪ ya ma kweeli, beɲwaanɪ yantɔ na kɪ ya ti, Wɛ ban-zɔɲɔ kum laan wɔ ti.

² Amu ma daari a na wono ku na nyi di ninu. Ku maa nyuna ni niu na nyuni te tin, yi ku nyi ni ku gwaan di mini mu te. Amu ta ma na balu na wani varum wum di o kamogoo kum ku weli di o yiri dum nimoro kum dam dum tin. Ba zigi ninu kulu na nyuna lanyirani tin ni ni, yi ba ze kwaanu tlu We na pe-ba tin.

³ Ba maa leeni lagna kalu na yi We tintunnu Moyisi lagna di Palbu wum lagna tin. Ba ma leeni ba zuli We ba w:

«Dam-foro Tu Baŋa-We,
nmu titunja yam tiini ya yi titun-kamuna,
ya ba jigi don.

Lugu maama Pe,
nmu cwe sum yori lanyirani,
si tigi ciga.

⁴ Yuutu Baŋa-We,

nɔɔn-nɔɔnu tɔrɔ o na bá kwaru nmu.
Nɔɔna maama nan wu ta zuli nmu yiri dum.

Nmu yirani mu yi wu-pono tu ciga ciga.

Lugu baŋa dwi maama tiina wu ba ba kuni doona
nmu yiga ni ba zuli-m,
benwaan nɔɔna maama wu na nmu titunja yam
na jigi ciga te tin.»

⁵ Kuntu kwaga ni amu ma na We-sono dige kam ni na pori, yi ka yiga dige kam ni di pori.

⁶ We malesi sirpe sum si na jigi yaara dwi tɔri tɔri kuni burpe tin ma nunji dige kam wuni. Si ma zu gwar-pwɛnu tlu na tiini ti nyuni tin, yi si daari si vo sɛbu-sɛna kili si nyɔɔna ni.

⁷ Wɛnu tina tlu na ŋwi tin didu laan ma zanu ku kwe sɛbu-sɛna zwi sirpe ku pa malesi sirpe sum. Zwi sum kuntu nan mu su di We ban-zono

kum. Dintu nan mu jigi nwa si ku taa ve maɲa kalu na ba ti tin.

⁸ We dam dum di DI paari-zule yam ma pa nyua nunji ka su DI dige kam ni maama. Nyua kam ma pa noon-noonu wari dige kam wo o zu, si ku taa ve maɲa kam malesi sirpe sim na wo pa yaara kuni birpe kum na wo ba ku ki ku ti tin.

16

Baɲa-We ban-zoɲo kum na wo ba te tin

¹ Amu laan ma ni kwar-dia na noonu baɲa baɲa We dige kam wuni ka ta di We malesi sirpe sim ka wi: «Kwe-na zwi sirpe silu We ban-zoɲo kum na wo si wuni tin a ja vu a lo a yagi lugu baɲa ni.»

² Dayige maleka kam ma kwe ka zoɲa kam ka ja vu ka lo ka yagi lugu baɲa ni. Ka na logi kuntu tin, nwan-ceera ma ja balu na jigi varim wum nyinyugu kum yi ba zuli o kamogo kum tin.

³ Maleka kalu na sanji tin ma lo ka zoɲa kam ka yagi na-fara bam wuni. Na bam ma ji ni tu jana na yi te tin. Woɲo kulu maama na zuri na-fara bam wuni tin ma ti.

⁴ Malesi sito tu wum ma lo o zoɲa kam o yagi bu-tuli sim wuni di buli sim di wuni. Na bam ma ji jana.

⁵ Amu ma ni We maleka kalu na nii bwi sim baɲa ni tin na wi:

«Wu-poɲo Tu Baɲa-We,
 nmɔ maɲi n wɔra pulim ni mu,
 yi n daa n ta wɔra maɲa maama,
 nmɔ ki ciga di n na vanji ba zwa te tin.

6 Bəŋwaanı bantv mu gv n noona bam di n
nijoŋnə bam ba pa ba jana nuŋi.

Kuntv mu nmv laan pə na ji jana sı ba di nyo.
Mu kulv na maŋı di ba kəm dım tın.»

7 Amv ma daarı a ni kwərə kadoŋ na ŋoonu Wε
kaanım bimbim dım tee ni ka wı:
«Dam-fəro Tu Baŋa-Wε,
nmv sariya yam yoori lanyıranı,
yı ya togi cıga mv.»

8 Maleka kalv na kı sina tın ma kwe ka zəŋa
kam ka lo ka yagi wıa kam yıra ni. Wıa kam ma
joŋi dam sı ka pa ka wulim dım baanı noona.

9 Ka wulim dım na tiini di baanı noona bam
kuntv tın, ba ma ŋoonu ba twı Wε yıri di Dı na
pə yaara yam kuntv ja-ba tın. Ba nan wv ləni ba
wv di ba kikiə yam sı ba daarı ba zuli Wε.

10 Maleka kalv na kı sinu tın ma lo ka zəŋa
kam varım wvm paarı jangəŋə kvm baŋa ni.
Lim ma ba di li varım wvm paarı dım jəgə kam
maama. Noona ma dıni ba yələ di ba yaara yam.

11 Ba ma ŋoonu ba twı Baŋa-Wε ba yıra ŋwana
yam di ba yaara yam ŋwaanı. Ba nan daa ta wv
ləni ba wv di ba kikiə yam.

12 Maleka kalv na kı sırdv tın ma lo ka zəŋa
kam ka yagi bu-zəŋa kalv yıri na yı Efratı tın
wvni. Ka na bam ma wı, yı kv daarı cwəŋə kv
pa pwa balv na nuŋi wa-puli jəgə ni tın sı ba
wanı ba bε.

13 Amv ma daarı a na ciciribiə batə, ba nyı di
yoorə te. Ba dıdva ma nuŋi prənyoŋ-kınkagılı
dım ni ni. Wədoŋ di ma nuŋi varım wvm ni ni,
yı dıdva kam di nuŋi varım wvsv na pa o yı Wε
nijoŋnu yı o yagi o dat tın ni ni.

14 Ciciribiə bam kuntu yi sutaani noona mu yi ba wai ba ki wo-kinkagila. Ba ma zani ba vu lugu baɲa pwa bam maama te, si ba maama la daani ba ti ba yigə ba ki jara di Dam-foro Tu Baɲa-We Di de kamunu kum de ni.

15 Amu laan ma ni Zezi na hooni o wi: «Cəgi-na. A lagi a ba ni hwanu na dari o ba te tin mu. Wulu na fogi o ci o titi tin wó ta jigi yuyono. Wulu na zu o gwaaru yi o yiri tin, amu na tuə, cavura bá ja-o noona yigə ni o na bá ta yi kalambolo tin hwaani.»

16 Ciciribiə bato bam ma pa lugu baɲa pwa bam la daani jəgə kadoŋ ni. Ba maa bə jəgə kam kuntu di Zwifə tiinə taani ba wi, Amagidon.

17 Maleka kalu na ki surpe tin laan ma lo ka zɔɲa kam viu wuni. Kwər-dia laan ma hooni We digə kam paari jangonjo kum jəgə kam ni ka wi: «Ku ki ku ti.»

18 Ka na tagi kuntu tin, dɔa maa pipili ka bagu ka wuurə. Soɔ ma tiini ku gaali, yi tɔga kam di sisinə. Tɔga kam na tiini ka sisinji te tin ba jigu don. Ku na puli maɲa kalu We na ki nabiinə tin, tɔga ta maɲi ka wu sisinji kuntu don.

19 Tu-kamunu kulu yiri na yi Babiloni tin ma yari kuni bito ku cogi. Lugu baɲa dwi tiinə tɔni dɔm maama ma cogi. We ma wu swe tu-kamunu Babiloni ni ni yi Di waari-ku. Di ban-zonjo kum ma tiini ku ba tu kum baɲa, ninɛni Di logi sa-deera mu Di su zɔɲa Di pa ku nyo ku su te.

20 Tɔga kalu maama na wu na-fara titari ni tin ma foori ka tigə je ni, yi pweeru tum di je, ba daa ba na-ti.

21 Du-kamban-kamunə na duunə ni luuru te tin maa nunji weyuu ni ya twi noona bana ni. Noona bam ma nooni ba twi We, du-kambana yam na pe ba na yaara zanzan tin njwaani.

17

Ka-boro na dogi varim te tin

1 Malest sirpe silu na jigwi zwi sirpe sum tin didua ma ba ka ta di amu ka wi: «Ba, si a brim We na lagwi DI pa ka-bor-zonjo kum na cam te. Ka-boro kum kuntu mu maa bri tu kulu na logwi bwi zanzan ni ni tin.

2 Lugu bana pwa bam yəni ba ki boorim di kuntu mu. Balu na zuri lugu bana ni tin maa tiini ba ki boorim di ku, ni noonu na nyogi sana o bugi te tin.»

3 We Joro kum ma ba amu te di dam, We maleka kam ma ja-ni ka vu kagua yuu. Je sim kuntu ni mu amu ne kaani o dogi varim na yi nasunju cwen cwen tin bana ni, yi yira yalu na twi We tin pupuni varim wum yira ni. O maa jigwi yuni tirpe di nya fugə.

4 Kaani wum ma zu gwaaru tlu na yi nasun-pupweeru di nasunnu cwen cwen tin. O yira maa jigwi wənu zanzan ti na nyuna, ti yi səbu-sija di kandwa-nuna mu. O ma ze səbu-sija zuna, yi ka ni su di wo-zona yalu na bri o boorim kikiə yam.

5 Ba ma pupuni yiri dilu kuri na ba lwaru jaja tin o tri ni, yi di wi:
«Babiloni kulu na yi tu-kamunu tin mu yi ka-bwəeru maama nu, di lugu bana wo-zona maama nu.»

⁶ Amu ne ni kaanti wɔm nyɔgi We noona balu ba na gu Zezi ciga kam nwaani tun jana mu o su, ni o nyɔgi sana mu o bugi te.

Amu na ne-o kuntu tun, ku ma tiini ku su-ni.

⁷ Maleka kam ma bwe-ni ka wi: «Ku su nmu si bee mu? Ku na yi varim wulu na jigi yuni tirpe tum di nya fugə kam tun, di kaanti wulu na dogi o baɲa ni tun, amu wu pa n lwarɪ ba kuri na yi te tun.

⁸ Varim wulu nmu na ne tun ya nwi mu, o nan daa tərə. Ku daari si o nunji goɲ-canluɲu kum wɔni mu, si o laan vu o cɔgim jəgə. Ku na yi balu na zɔɔri lugu baɲa ni yi ba yira maɲi ya wu puɔɔni ya tiɲi We nwi tɔnɔ kum wɔni maɲa kam lugu baɲa ta na tərə tun, ba na ne varim wɔm, ku su ba maama. Beɲwaani o deen ya nwi mu, o nan daa tərə. O nan wu joori o ba o nunji nabiinə yigə ni.

⁹ Nmu nan maɲi si n ta n jigi wɔɔɔɲa mu di swan, si n wani n lwarɪ wəənu tintu kuri. Varim wɔm yuni tirpe tum bri pweeru tirpe mu. Tintu mu yi pweeru tɔlu kaanti wɔm na je ti baɲa ni tun. Yuni tirpe tum di bri pwa barpe woɲo mu.

¹⁰ Pwa bam kuntu banu maɲi ba tu mu. Ba diduɔa mu wɔra lele. Wulu na kweeli tun ta wu tu. O na tuə, o paari dum ba daani zanzan.

¹¹ Varim wulu ya na nwi yi o laan daa tərə tun bri pe wulu na ki ba wɔni nana tun mu. Wuntu yi pwa barpe balu na de yigə tun wu noonu mu. O nan na tuə, o di laan wu vu o cɔgim jəgə.

¹² Nya fugə yalu nmu na ne tun bri pwa fugə mu. Pwa bam kuntu ta wu joɲi ba paari dum. Ba nan wu ba ba joɲi dam, si ba togi di varim

wum ba taa te noona si ku manı di manja finfin yiranı.

¹³ Pwa fugə kam maama jıgı wubbuı dıdɔa mu. Ba ma wú kwe ba dam maama ba kɪ varım wum jıɲa nı.

¹⁴ Ba ma wú kɪ jara dı Pəlbı wum. Pəlbı wum nan wú wanı-ba, o na yı wulɔ na yı yum tiinə maama Yuutu dı pwa maama Pɛ tın ɲwaanı. Balɔ na toɲı dı wuntu yı ba wanı jara yam tın mu yı balɔ o na manı o kuri si ba taa yı o noona tın. Bantu mu toɲ-o dı cıga.»

¹⁵ Maleka kam daa ma ta dı amɔ ka wı: «Kı na yı bwi silɔ nmɔ na ne yı ka-boro kum je da tın, si brı lɔɲɔ baɲa tınnı dwi maama dı dı non-biə bam maama, ba na zɔurı je dwi təri təri yı ba ɲoɔnı taana dwi təri təri tın mu.

¹⁶ Nyıa fugə yalɔ nmɔ na ne tın dı varım wum tıti wú ta culi ka-boro kum. Ba nan wú vrı o wəənu tım maama o tee nı ba daar-o kalambolo, yı ba di o ya-nwana yam, ba daarı ba zwe-o dı mini.

¹⁷ Baá cɔɲ-o, beɲwaanı We manı Dı pa ba wubbuɲa yı kuntu mu. Kɔ yı We mu lagı si ba kɪ ni-dıdwi ba kɪ ba dam maama varım wum jıɲa nı. Kɔ jıgı si ku taa yı kuntu mu, si ku vu ku yı manja kalɔ We taanı dım na tagı kulɔ tın na wú sını ku ba ku kɪ tın.

¹⁸ Kɔ daarı kaanı wulɔ nmɔ na ne yı o yı ka-boro tın mu yı tɔ-kamunu kulɔ na te lɔɲɔ baɲa pwa bam maama tın.»

18

Tv-kamunu Babilonu na cɔɲı te tın

¹ Maleka kam na tagi kuntu ka ti tun, amu ma na maleka kadoŋ na nunji We-soŋo ni ka maa bunɩ lugu baŋa. Ka maa jigi dam, yi ka tiini ka nyuna ka pa pooni zəŋi lugu baŋa maama ni.

² Ka ma tɔɔli baŋa baŋa di kwər-dia ka wɩ: «Tu-kamunu kulɔ yiri na yi Babiloni tin tua. Ku tɔ ku ti. Tu kum laan jigi ciciri-balwaarɔ jəgə mu, yi ciciri-zɔɔna dwi maama zɔɔri da. Zunə balɔ nɔɔna na culi yi ba ba lai tin dwi maama laan zɔɔri dáani mu.

³ Lugu baŋa dwi maama ma tu tu kum kuntu boorim cwe sum wɔni, ni ba nyɔgi ku sa-dɛera mu ba su te. Lugu baŋa pwa bam ma tɔgi ba ki boorim di ku. Lugu baŋa pipimpiinə ma tiini ba ji nadunə tu kum kuntu ŋwaanɩ, beŋwaanɩ ku nɔɔna bam soe si ba taa cɔgi səbu zanzan.»

⁴ Amu laan ma ni kwərə kadoŋ na ŋɔɔni We-soŋo ni ka wɩ: «Amu nɔɔna-ba, nunji-na tu kum wɔni, si á yi tɔgi ku wo-balwaarɔ cwe sum, si á yi tɔgi á na ku cam dɩm.

⁵ Beŋwaanɩ ku wo-balwaarɔ tum daga zanzan, ti danɩ da-baŋa ni ti yi weyuu.

We nan ye ku kəm-lwaanɔ tum maama ni ni.

⁶ Cɔgi-na tu kum si ku manɩ di kuntu na cɔgi nɔɔna badonnə te tin. Pa-na ku cɛ ku yira ni si ku dwəni ku na pɛ ku cɛ nɔɔna yira ni te tin.

Ft-na-ku sɪ kʊ nyo sa-dɛɛra balʊ na tiini ba dana
ba dwe kʊntʊ sana kam kʊ na paɪ nɔɔna
nyɔ tɪn.

⁷ Pipiri-na tɪʊ kʊm ywəəni dɪm dɪ kʊ wo-laaru
tɪm,

sɪ tɪ joori tɪ jɪ cam dɪ yaara kʊ tɪtɪ ŋwaani.

Bɛŋwaani tɪʊ kʊm nyɪ dɪ kaani wʊlʊ na yəni o
tɛ o wɪ:

«Amʊ dɪ paari mʊ,

yɪ kʊlʊkʊlʊ bá yaari-nɪ.

Amʊ dai kadəm,

yɪ a yigə bá fɔgi ka nywanɪ.»

⁸ Tɪʊ kʊm na brɪ kʊ tɪtɪ kamunni tɪn ŋwaani,

yaara dwi maama wó da yi-kʊ bɪdwɪ baɲa nɪ.

Yawi-balwaarʊ dɪ yi-nywana dɪ kana wó ba tɪ
ja-kʊ.

Mini dɪ ma wó di-kʊ.

Yuutu Baɲa-Wɛ jɪgi dam-fɔrɔ,

yɪ dɪntʊ mʊ lagɪ Dɪ dɪ tɪʊ kʊm sariya.»

⁹ Kʊ na yɪ lʊgʊ baɲa pwa balʊ na tɔgi ba kɪ tɪʊ
kʊm boorim kikiə yam yɪ ba dɪ ywəəni daani tɪn,
ba na nɛ tɪʊ kʊm na jɪgi mini tɪn, baá ta keerə
yɪ ba frɪ ba tɪtɪ kʊ ŋwaani.

¹⁰ Ba na kwari kʊ yaara tɪn ŋwaani, baá ta zɪgi
yigə yigə yɪ ba nii kʊ nyɔba kam. Baá ta coosə ba
wɪ:

«Ei. Lɛɛrʊ, lɛɛrʊ!

Babilɔnɪ yɪ tʊ-kamunu mʊ,

yɪ kʊ tiini kʊ jɪgi dam.

Kʊ laan nan tu kʊ cɔgi lɪla,

maɲa fɪnfɪn wʊnɪ.»

¹¹ Lʊgʊ baɲa pipimpiinə bam dɪ wó ta keerə yɪ
ba nywanɪ ba yigə tɪʊ kʊm cɔgɪm dɪm ŋwaani,

benwaani noon-noonu daa tərə sɪ ba taa yəgi ba zɪla yam.

¹² Zɪla yalɔ ba na jɪgɪ ba yəgi tɪn yɪ səbu-sɪŋa wəənu dɪ can-na-poŋo wəənu dɪ kandwa-ŋɔna, kɔ wəli dɪ gwaaru dwi təri təri, kɔ na yɪ gwar-ŋɔnnɔ tɪlɔ na yɪ fifali, dɪ gwaaru tɪlɔ na nyɪna, dɪ gwar-sunnɔ tɪlɔ na yɪ cwɛn cwɛn tɪn. Ba ta maa jɪgɪ da-ŋwɪ dwi maama, dɪ wəənu tɪlɔ zanzan ba na mɛ tuu yələ dɪ da-laaru dɪ can-na dɪ luguru dɪ kandwa yalɔ kaana na pui ba jɪa nɪ ba kɪ tɪn.

¹³ Ba ta maa kwəri ba jɪgɪ trali dwi maama, dɪ wəənu tɪlɔ ba na zwe yɪ tɪ lwəm ywənə tɪn, kɔ wəli dɪ sana dɪ nugə dɪ dɪpe muni dɪ kamaana, kɔ wəli dɪ naani dɪ peeni dɪ sise dɪ sɪ trəkooru. Ba ta jɪgɪ gambɛ dɪ ba yəgə da.

¹⁴ Ba laan ma wó ta dɪ tɪv kum ba wɪ: «Wolaaru tɪlɔ maama nmɔ fra na zɔ tɪn daa tərə. Nmɔ jɪjɪguru tɪm dɪ n nɪnwaŋa kam maama laan je. Nmɔ daa n bá na wəənu tɪm kuntu maŋa dɪ maŋa.»

¹⁵ Pipimpiinə balɔ na tiini ba na nyɔɔri tɪv kum baŋa nɪ tɪn wó ta zɪgɪ yigə yigə, ba na kwari kɔ yaara yam tɪn ŋwaani. Ba ma wó ta keerə,

¹⁶ yɪ ba coosi ba wɪ:

«Ei. Lɛɛrɔ, lɛɛrɔ!

Tɔ-kamunu kuntu tiini kɔ jɪgɪ nɪnwaŋa.

Kɔ noona bam maa zɔɔri gwaaru tɪlɔ na nyɪnɪ tɪn,

dɪ tɪlɔ na yɪ nasunnɔ cwɛn cwɛn tɪn,

yɪ ba pu səbu-sɪŋa wəənu dɪ kandwa-ŋɔna ba yɪra nɪ.

¹⁷ Kɔ jɪjɪguru tɪm maama laan ma ba tɪ cɔgɪ lɪla, maŋa finfɪn má wɔnɪ.»

Ku nan na yi balu maama na co nabwæru tin di ba yum tiinæ, di balu na togi nabwæru tim ba pipi tin, di balu na zuri nabwæru ba ve je tin, ba maama wú ta zigi yigæ yigæ mu ba nii tu kum.

¹⁸ Bantu na ne nyua kam na zani tu kum bana ni tin, baá ta di kwær-dia ba wi: «Tu-kamunu kuntu ya ba jigi don.»

¹⁹ Ba ma wú ta pe puuri ba lo ba yum ni, yi ba keeri ba coosi ba wi:

«Ei. Læru læru!

Tu-kamunu kuntu jijiguru tim nwaani mu pe balu maama na te nabwæru tin ji nadunæ.

Ku nan cogi manja finfin má wuni.»

²⁰ Abam balu na zuri We-songo ni tin taá ki-na wupolo tu kum cogim dim nwaani. Abam balu na yi We noona tin, taá ki-na wupolo, ku wæli di We tintuna bam di Di nijona bam. We mu di tu kum sarya, yi Di pa abam bura.

²¹ We maleka kadoj kalu na tiini ka dana tin laan ma kwe kandwe kamunu ni noj-zoj na yi te tin. Ka ma duli-ku ka yagi na-fara bam wuni yi ka wi:

«Baá kwe tu-kamunu Babiloni di ba duli ba yagi kuntu don mu,

yi noon-noonu daa bá na ku je.

²² Noona daa bá ta wu ku wuni

si ba taa magi kwaanu naa ba taa leenæ,

naa ba taa wui wi naa nabwaanu.

Gogo naa tituni dwi maama di daa bá ta wu ku wuni,

yi noj kwæri di daa bá ta zani ku wuni.

²³ Min-zoj mini di daa bá tarigi ku wuni.

Kadiri sɔɔ dɪ daa bá kɪ kɔ wɔnɪ.
 Tɔ-kamunu Babilɔnɪ pipimpiinə bam dɛɛn mɔ yɪ
 lɔɔ baŋa dɪdɛɛra yígə tiinə.
 Kɔ maa ma kɔ liri kikiə yam kɔ ganɪ lɔɔ baŋa
 dwi tiinə maama.
 24 Kɔ na yɪ Wɛ nijɔŋnə dɪ Wɛ nɔɔna balɔ maama
 ba na gɔ tɪn,
 ba tɔnɪ dɪm zɪgɪ tɪv kɔm kɔntɔ yɪra nɪ mɔ.
 Balɔ maama ba na gɔ lɔɔ baŋa nɪ tɪn caa wɔ
 jəni tɪv kɔm kɔntɔ yuu nɪ mɔ.»

19

Nɔɔna na zuli Wɛ te Wɛ-sɔŋɔ nɪ tɪn

1 Amɔ laan ma nɪ kwər-dɪa ka na nyɪ dɪ nɔn-
 kɔgɔ zanzan na ŋɔɔnɪ baŋa baŋa Wɛ-sɔŋɔ nɪ ba
 wɪ:

«Aleluya.

Vrɪm dɪ paarɪ-zulə dɪ dam yɪ dɪbam Tu Wɛ nyɪm
 mɔ.

2 DI sarɪya yam yɔɔrɪ lanyɪranɪ,
 yɪ ya tɔgɪ cɪga.

Kɔ na yɪ ka-bor-zɔŋɔ kɔm,

Wɛ di kɔ sarɪya yɪ kɔ na cam,

dɪ kɔ na pɛ kɔ boorim kikiə yam jagɪ je maama
 ya cɔgɪ lɔɔ baŋa tɪn.

Wɛ ma waarɪ-kɔ dɪ kɔ na gɔ DI tɪntɔŋna bam
 tɪn ŋwaanɪ.»

3 Ba daa ma ta ba wɪ:

«Aleluya.

Mini na di-kɔ tɪn,

kɔ nyɔa kam wɔ ta zanɪ mɔ taan,

sɪ kɔ taa ve maŋa kalɔ na ba ti tɪn.»

4 Nakwa fiinle-bana bam di wænu tina tɩɩ na ŋwi tɩn laan ma kuni doonə Wɛ yigə ni ba zuli-DI DI paari jangɔŋɔ kum baŋa ni ba wɩ:

«Kɩ yɩ ɔɪga mu. Aleluya.»

5 Kwærə kadoŋ laan ma ŋɔɔni paari jangɔŋɔ kum jəgə kam ni ka wɩ:

«Abam balɩ maama na yɩ Wɛ tɩntɔŋna tɩn,

taá zuli-na dɩbam Tu Wɛ.

Abam balɩ maama na kwari-DI tɩn,

kɩ na yɩ nɔn-kamunə di nabwənə,

á taá zuli-DI.»

6 Amɩ laan ma ni kwəri sɩ na nyɩ di nɔn-kɔgɔ zanzan na ŋɔɔni baŋa baŋa, yɩ kɩ dwana ni na-fara mu wuure yɩ dɩba baga te. Kɩ maa ŋɔɔni kɩ wɩ:

«Aleluya.

Dɩbam Tu, Dam-fɔrɔ Tu Baŋa-Wɛ mu te paari.

7 Pa-na dí taá kɩ wɔpolo dí cakɩ dí zuli Wɛ,

Pəlbu wɔm kadiri dɩm maŋa laan na yɩ tɩn ŋwaani.

O kaani wɔm ti o yigə sɩ o zɩ-o.

8 Ba kwe gwar-ŋɔnnɩ tɩɩ na ba jɪgɩ digiru yɩ tɩ tiini tɩ nyɩna tɩn ba pa kaani wɔm zɩ.»

Gwaarɩ tɩm kɔntɩ nan mu bɩ Wɛ nɔɔna bam kəm-laarɩ tɩm na yɩ te tɩn.

9 Maleka kam laan ma ta di amɩ ka wɩ: «Pɩpɩni tɩntɩ n tiŋi: Kɩ na yɩ balɩ ba na bəŋi sɩ ba tɔgɩ ba di Pəlbu wɔm kadiri candiə kam tɩn, bantɩ jɪgɩ yu-yoŋo.»

Ka daa ma ta ka wɩ: «Nmɩ na ni kɩɩ maama tɩn yɩ Wɛ kwærə mu, yɩ ka yɩ ɔɪga mu.»

10 Amɩ ma kuni doonə ka yigə ni sɩ a zuli-ka. Ka ma ta ka wɩ: «Yɩ kɩ kɔntɩ. Amɩ di yɩ Wɛ tɩntɔŋnɩ mu, ni nmɩ di n ko-biə balɩ maama na

brı nı ba təgı Zezi cıga kam tın dı na yı te tın. N maŋı sı n zuli Wε mɔ.»

Kɔ yı Zezi cıga kam kɔntɔ mɔ paı Wε nijonə bam tɔɔlı Dı kwərə kam.

Nɔɔnɔ na dɔgı sisəŋ-pwəŋə baŋa nı te tın

¹¹ Amɔ laan ma nii a na Wε-sɔŋɔ ni na pɔrı. A ma na sisəŋ-pwəŋə. Wɔlɔ na dɔgı ka baŋa nı tın yırı mɔ Wɔ-dıdɔa Tu dı Cıga Tu. O na di nɔɔna sariya dı o na kwəri o jaanı jara te tın yɔɔrı kɔ təgı cıga mɔ.

¹² O yıə maa sını nı min-vɔgɔ te. Səbu-sıŋa yipwi zanzan ma pu o yuu nı. Yırı dıdɔŋ ma pɔpɔnı o yıra nı, yı nɔɔn-nɔɔnɔ yəri-dı, kɔ na daı o titı yıranı.

¹³ Gwar-dıdɔɔ kɔlɔ o na zɔ tın ma bugı dı jana. Ba maa bə-o nı Wε Bıtara kam.

¹⁴ Wε-sɔŋɔ pamaŋ-kɔgɔ kɔm ma pu o kwaga. Ba ma dɔgı sise-pwəənu baŋa nı, yı ba zɔ gwar-pwəənu tıɔ na lana yı tı ba jıgı digıru tın.

¹⁵ Sɔ-lɔŋɔ kɔlɔ na tiini kɔ jıgı ni tın maa nunjı o ni nı. O nan wı ma-kɔ o kı jara dı lɔgɔ baŋa dwi tiinə bam maama o wanı, yı o daarı o taa te-ba dı dam. O ma wı pa Dam-fɔɔ Tu Baŋa-Wε ban-zɔŋɔ kɔm tiini kɔ ba ba baŋa, nıneeni o kanı tiu-biə mɔ sı o ma kı sana te.

¹⁶ Yırı dıdɔŋ ma pɔpɔnı o gwar-dıdɔɔ kɔm yıra nı dı o cwe nı dı wı: Pwa maama Pε, dı yum tiinə maama Yuutu.

¹⁷ Amɔ laan ma na maleka kadoŋ ka na zıgı wıa kam titarı nı. Ka ma tɔɔlı dı kwər-dıa ka ta dı duurə dı kalwəənu dı zunə balɔ maama na dı nwana tın ka wı: «Ba-na á la daanı á dı Wε candi-fara kam.

18 Ba-na á di pwa ya-nwana, dɪ paman-dɪdɛɛra dɪ nɔn-bɪbɛ kɔ wɛli dɪ sise dɪ sɪ diinɛ bam dɪ nwana, dɪ nɔɔna dwi maama, kɔ na yɪ gambe dɪ balɔ na te ba tɪtɪ tɪn dɪ, kɔ wɛli dɪ nɔn-kamunɛ dɪ nabwɛnɛ dɪ nwana.»

19 Amɔ ma daari a na varum wɔm dɪ lɔgɔ banja pwa bam maama dɪ ba paman-kɔgɔ kɔm na lagɪ daani, sɪ ba kɪ jara dɪ wɔlɔ na dɔgɪ sisɛŋɛ kam banja nɪ tɪn dɪ o paman-kɔgɔ kɔm.

20 Ba ma ja varum wɔm ba vɔ, dɪ wɔlɔ na brɪ nɪ o yɪ Wɛ nijonnu yɪ o yagɪ o dai tɪn. Wɔntɔ ya mɔ kɪ wo-kɪnkagɪla dayigɛ varum wɔm yigɛ nɪ o ma o ganɪ balɔ na jigɪ varum wɔm nyɪnyɔgɔ yɪ ba zuli o kamɔgɔ kɔm tɪn. Ba ma kwe bantɔ bale ŋɔnnɪ ba ja vu ba dɪ min-nɪnɪ wɔnɪ. Kɔ yɪ ciribi mim mɔ.

21 Wɔlɔ na dɔgɪ sisɛŋɛ kam yuu nɪ tɪn maa ma sɔ-lɔŋɔ kɔlɔ na nunji o ni nɪ tɪn o gɔ paman-kɔgɔ kɔlɔ maama na daari tɪn. Zunɛ balɔ maama na dɪ nwana tɪn ma ba ba dɪ ba ya-nwana yam ba su.

20

Ba kɪ sɔtaani pɪna digɛ nɪ bɪna mɔrɔ

1 Amɔ laan ma na maleka kadoŋ ka na nunji Wɛ-sɔŋɔ ka maa tu lɔgɔ banja. Ka maa ze borbu sɪ ka ma pɔrɪ goŋ-canluŋu kɔm ni dɪm, yɪ ka kwɛri ka ze capɔn-zɔŋɔ.

2 Ka ma ja prɛnyon-kɪnkagɪlɪ dɪm ka vɔ, sɪ ka ja vu ka dɪ goŋ-canluŋu kɔm wɔnɪ, sɪ kɔ taa wɔ dɛani bɪna mɔrɔ. Prɛnyonɔ kɔm kɔntɔ mɔ yɪ bɪsankwɪa kalɔ na manɪ ka wɔra faŋa faŋa tɪn. Kantɔ kam mɔ yɪ vwa-nyɪna pɛ, yɪ ka kwɛri ka yɪ sɔtaani tɪtɪ.

³ Maleka kam ma dı-ku gon-canluju kum wunu ka pi. Ka ma daari ka kwəni boonu dum ni, si ku yi wanı ku nunı ku daa ganı lugu banja dwi tiinə bam, si ku vu ku yi bina muru kum na wó ti tin. Manja kam kuntu na ke, ku manı si ba bwəli-ku ba yagi manja funfun yuranı.

⁴ Amu ma daari a na paari jangwaanu yi noona je ti banja ni. We ma pa-ba dam si ba di noona taanı. A ma daari a na ba na goni balu yuni Zezi cıga kam dı We kwərə kam toolum nwaanı tin jwəru We tee ni. Bantu mu yi balu na wu se ba zuli varım wum naa o kamogo kum tin. Ba nan wu se ba ki varım wum nyinyugu kum ba trə ni naa ba ja ni. Ba ma joori ba bi ba na nwa, yi ba togi ba di paari dı Zezi Krisi si ku yi bina muru.

⁵ Twa biim dum kuntu mu yi dilu na de yigə dı ki tin. (Twa balu maama na daari tin ta wu bi manja kam kuntu ni. Bina muru kum na tu ku ba ku ke mu bantu dı laan wó bi.)

⁶ Balu maama na togi ba wəli dayigə twa biim dum wunu tin jigi yu-yono, yi baá ta yi We titi noona. Tuntu dilu na lagi dı ki bile tin daa bá ja-ba. Bantu wó ta zigi We dı Zezi Krisi yigə ni mu ba zuli-ba, yi baá togi dı Zezi ba di paari si ku yi bina muru kum.

Ba cögi sutaanı dam maama

⁷ Bina muru kum na tu ku ke, ba laan wó bwəli sutaanı ba yagi, si dı nunı gon-canluju kum ba na pi-dı da tin wunu.

⁸ Dı ma wó vu dı ganı dwi tiinə balu na wu lugu banja je sim maama ni tin. Tuntu dum kuntu yira mu yi Gogi dı Magogi. Sutaanı ma wó pa

ba la daani si ba ki jara, yi ba kogo kum non-bie wu ta dagi ni buga ni kasullo na yi te tin.

⁹ Ba ma wu nuni lugu bana je maama ni ba vu ba gilimi We nana bam kogo kum na lagi daani me tin. Tu kum kuntu mu yi kul We na soe zanzan tin. Mini laan ma nuni weyuu ni di ba di coga We duna bam kogo kum maama.

¹⁰ Ba ma daari ba duli sutaani na gani-ba tin ba di min-nuntu kul na jigi ciribi tin wuni. Kuntu mu yi min-nuntu kul ba na man ba di varim wum di wulu na bri ni o yi We nijonnu yi o yagi o dai tin ba yagi ku wuni tin. Ba maama wu ta wu mini dim wuni ba yaari wa di titu maama mu, si ku taa ve man kalu na ba ti tin.

We na wu di nana sariya DI ma kweeli te tin

¹¹ Amu daa ma na paari jangon-kamunu kul na yi naponjo tin di wulu na je ku bana ni tin. Tiga bana di weyuu maama ma duri ti ke o yiga ni, yi ti daa tara.

¹² Amu ma na balu na tigi tin, didera di nabwena maama, ba zigi paari jangonjo kum yiga ni. Ba ma puri twaanu si ba nii. Ba ma daari ba puri tono kul na yi We nwa-duna kam tono kum tin. Ba ma di twa bam taani si ku man di ba na ki kul tin, nuna ku na pupuni ku tiji twaanu tin wuni te tin.

¹³ Curu di tunu ma yagi balu di na jaani tin. Na-fara bam di ma pa twa balu na man ba wuni tin cwaga si ba nuni. Ba ma di twa bam kuntu maama sariya si ku man di ba na ki kul tin.

14 Ba laan ma ja Tʊʊni dɪ Curu ba dʊli ba dɪ min-nɪnʊʊ kʊm wʊni. Min-nɪnʊʊ kʊm kʊntʊ yɪ tʊʊni bile tu mʊ.

15 Nɔɔnʊʊ wʊlʊ maama yɪri na maŋɪ dɪ wʊ pʊpʊni dɪ kɪ Wɛ ɲwɪ-dʊŋa tɔnɔ kʊm wʊni tɪn, baá dʊli kʊntʊ tu ba dɪ min-nɪnʊʊ kʊm kʊntʊ wʊni mʊ.

21

Zan na nɛ lɔ-dʊŋɔ te tɪn

1 Amʊ laan ma na weyuu-dʊŋɔ dɪ tɪ-dʊŋa. Dayigə weyuu kʊm dɪ dayigə tɪga baŋa kam ma kɛ, yɪ na-fara dɪ daa tərə.

2 Amʊ ma daari a na Wɛ tɪtɪ tɪʊ kʊm kʊ yɪri na yɪ Zeruzalem nadʊŋɔ tɪn. Kʊ ma nunɪ weyuu Wɛ tee nɪ kʊ maa tu lʊgʊ baŋa. Wɛ ma kwɛ-kʊ lanyɪrani nɪ kaani na tɪ o yigə sɪ o zʊ barʊ te tɪn.

3 Amʊ ma ni kwər-dɪa na ɲɔɔni paari jangɔŋɔ kʊm seeni ka wɪ: «Wɛ tɪtɪ sɔŋɔ laan mʊ wʊ nabiinə tɪtari nɪ. Dɪ nan wʊ ta wʊra dɪ ba, yɪ baá ta yɪ Dɪ nɔɔna. Wɛ tɪtɪ wʊ ta wʊ ba tee nɪ yɪ Dɪ nii-ba.

4 Wɛ wʊ guguni ba yɪ-na maama. Tʊʊni dɪ wʊ-cɔgɔ dɪ kərə dɪ yaara daa bá ta wʊra. Dayigə wo-dwəənu tɪm kɛ.»

5 Wʊlʊ na je paari jangɔŋɔ kʊm baŋa nɪ tɪn laan ma ta o wɪ: «Nii, amʊ laan pɛ wəənu maama ji wo-dʊnnʊʊ mʊ.»

O daa ma ta dɪ amʊ o wɪ: «Pʊpʊni wəənu tɪntʊ n tɪŋɪ, bɛŋwaani taani dɪntʊ yɪ cɪga mʊ yɪ dɪ maŋɪ sɪ nɔɔna sɛ-dɪ.»

6 O ma daari o wɪ: «Wəənu tɪm kɪ tɪ ti. Amʊ mʊ yɪ pulim dɪ gurim. Amʊ nan ta mʊ yɪ dayigə

tu di tiim tu. Na-nyom na jigi wulɔ maama, amɔ wɔ pa kuntɔ tu nyɔ buli-yi dilɔ na na paɪ nɔwɪa tɪn zaani.

⁷ Wulɔ maama na wani balɔɔ tɪn mɔ wɔ jɔŋi wo-laaru tɪm kuntɔ. Amɔ Wɛ wɔ ta nii-o, yi o taa yi a bu.

⁸ Ku daari, ku na yi balɔ na kwarɪ cam tɪn, di balɔ na pipiri ba kwaga ba ya Zezi tɪn, di balɔ na ki wo-zɔɔna, di balɔ na yi non-gura, di balɔ na boori tɪn, ku wɔli di liri kərə, di balɔ na kaani jwənə tɪn, ku wɔli di vwa-nyɪna dwi maama, bantɔ jəgə mɔ yi min-nɪnɪɔ kulɔ ciribi na di ku wɔni tɪn. Kuntɔ mɔ yi tɔɔni bile tu.»

Zeruzalem nadɔŋɔ kum na yi te tɪn

⁹ Maleka kadoŋ laan ma ba amɔ te. Ka nunji malesɪ sirpe sɪm wɔni mɔ, sɪlɔ na jigi zwi sirpe sɪm di sɪ wɔ yaara yarpe yalɔ na lagɪ ya ba ya ki ya ma kweeli tɪn. Ka ma ta di amɔ ka wɪ: «Ba, sɪ a bri-m ka-dɔɔrɔ wulɔ na yi Pɔlbu wɔm kaani tɪn.»

¹⁰ Maleka kam na tagɪ kuntɔ tɪn, Wɛ Joro kum ma ba amɔ te di dam, yi ka ja-nɪ ka vu pu-zɔŋɔ kulɔ na yi baŋa baŋa tɪn yuu. Ka ma bri-nɪ Wɛ titɪ tɪɔ kum, ku yɪri na yi Zeruzalem yi ku nunji weyuu Wɛ te ku bɪni lɔgɔ baŋa tɪn.

¹¹ Wɛ paari-zulə yam ma pa tɪɔ kum nyɪni lanyɪrani, nɪ kandwɛ-ŋɔni dilɔ yɪri na yi Zasɪpɪ yi di nyɪni pɪli pɪli nɪ niu na nyɪni te tɪn.

¹² Kəbri-kamunu kulɔ na dwara tɪn ma lɔ ku kaagi tɪɔ kum. Kəbrə kam maa jigi niə fugə-yale. Wɛ malesɪ fugə-sɪle maa zɪgɪ niə yam kuntɔ didɔa didɔa nɪ. Yisɪrayelɪ tiinə dwi fugə-bile kum yɪra ma pɔpɔni niə yam baŋa nɪ.

¹³ Tiv kum se sim maama jigɪ niə yato yato mu. Yato yõori wa-puli seeni. Yato maa wu wa-puli jagwiə seeni. Yato maa wu wa-puli jazim seeni. Yato maa daari ya wu wa-zuuri seeni.

¹⁴ Tiv kum kəbrə kam kuri ma cwi kandwa-pulwaarv fugə-tile baŋa ni. Pəlbv wum tintvŋna fugə-bale bam yira ma pvpvni pulwaarv tim kuntu yira ni.

¹⁵ Maleka kalv na ŋõõni dɪ amv tin maa ze səbu-siŋa nacəgə sɪ ka ma maŋɪ tiv kum na mai te tin, dɪ kv niə yam dɪ kv kəbrə kam dɪ na mai te tin.

¹⁶ Tiv kum se sina sim maama mara sɪ mara mu. Maleka kam ma kwe ka nacəgə kam ka ma maŋɪ tiv kum. Kv saŋa maama dwarim maa yɪ kilometra murr-tile dɪ biə yale (2.200). Kv se sim dɪ kv weyuu maama dwarim mai daani mu.

¹⁷ Ka ma daari ka ma ka jɪŋa ka maŋɪ tiv kum kəbrə kam. Ka yɪ kantia kuni bi dɪ finna-bɪna mu (144). Maleka kam na maŋɪ te tin yɪ bidwɪ mu dɪ nabiinu na maŋɪ kantia te tin.

¹⁸ Ba lɔgɪ kəbrə kam dɪ kandwa-ŋvna yalv yɪrɪ na yɪ Zasɪpɪ tin mu. Kv daari ba lɔgɪ tiv kum titɪ dɪ səbu-siŋa kalv na tiini ka lana fasi ni niu na nyɪni te tin mu.

¹⁹⁻²⁰ Kandwa-pulwaarv tiv tiv kum kəbrə kam na cwi tɪ baŋa ni tin, ba mɛ kandwa-ŋvna dwi maama mu ba ma pvpvri tɪ yira. Pulvɔɔ maama jigɪ kv kandwe-nyɪnv mu, yɪ ya yira mu tintv:

1. Zasɪpɪ 2. Safiiri
3. Kalɪsɪdvani 4. Emerõdɪ
5. Sardonisi 6. Sardvani
7. Krisolidi 8. Berili
9. Topazɪ 10. Krisopasɪ

11. Yasintu 12. Ametisi.

²¹ Ku daari ba me kandwa-ηona yalu yiri na yi p̄erli tun mu ba ki tu kum niə fugə-yale yam bwæru tum. Ku bwæru tum maama yi p̄erli didua didua mu ba me ba ki. Tu kum p̄impali dim maa yi səbu-siŋa kalu na tiini ka lana ni niu na nyuni te tin.

²² Amu ma na ni We-digə təri tu kum wuni, beŋwaanu Dam-foro Tu Baŋa-We titi di Pəlbū wum mu wura yi noona zuli-ba.

²³ Ba daa ba lagi si wia di cana daa ta zəŋi tu kum baŋa ni, We paari-zulə yam pai tu kum jigi pooni, yi Pəlbū wum di pai ku jigi pooni.

²⁴ Lugu baŋa dwi tiinə maama wu taa ηwi pooni dim kuntu wuni. Lugu baŋa pwa bam ma wu ja ba jijiguru ba ba ba ki tu kum wuni.

²⁵ De maama ba ma daa ba pi tu kum niə yam, beŋwaanu tiga daa ba yi jəgə kam kuntu ni.

²⁶ Ba ma wu kwe lugu baŋa dwi tiinə zulə di ba jijiguru maama ba ja ba ba ki da.

²⁷ Ku daari kulb maama na jigi digiru tin ba zu ku wu. Noonu wulb maama na ki wo-zoona tin di wulb maama na yi vwa-foru tin ba zu ku wu. Balu yira na pupuni ya tiji Pəlbū wum ηwia tɔŋo kum wuni tin yirani ma mu wu zu tu kum kuntu wu.

22

¹ Maleka kam ma daari ka bri-ni bu-tola kalu na na pai ηwia tin. Na bam tiini ba lana yi ba nyuni ni niu te. Bu-tola kam na bam maa burə ba nunji We di Pəlbū wum paari jangɔŋo kum tee ni ba duri tu kum titari ni.

² Tiu kulv biə na paɪ ŋwɪa tɪn maa zɪɣɪ bu-tula kam jazɪm dɪ jagwiə nɪ. Tiu kum kuntu maa yəni kɜ ləri biə kuni fugə-bɪle bɪm maama wɔnɪ. Cana maama wɔnɪ kɜ ləri biə mɜ. Kɜ vɔɔrɜ tɪm ma maɪ kɜ sooni lɜɣɜ baŋa dwi tiinə yɪ ba naɪ yazurə.

³ Wɔŋo kulv maama Wɛ na culi tɪn daa təri tɪv kum kuntu wɔnɪ. Wɛ dɪ Pəlbu wɔm paari jangɔŋɔ kum mɜ wó ta wɜ tɪv kum wɔnɪ, yɪ Dɪ tintɔŋna bam zuli-Dɪ.

⁴ Baá ta naɪ Wɛ yibiyə, yɪ Dɪ yɪrɪ dɪm wó pɔpɔnɪ ba trə nɪ.

⁵ Tɪɣa daa bá yɪ tɪv kum nɪ. Ba bá ta lagɪ kanɪ sɪ sɪ taa zəŋi pooni, naa wɪa dɪ. Bɛŋwaanɪ Yuutu Baŋa-Wɛ tɪtɪ wó ta yɪ pooni Dɪ pa-ba. Baá ta tɔɣɪ ba dɪ paari sɪ kɜ taa ve maŋa kalv na ba ti tɪn.

⁶ Maleka kam daa ma ta dɪ amɜ ka wɪ: «Taanɪ dɪntɜ maama yɪ cɪɣa mɜ, dɪ maŋɪ sɪ nɔɔna sɛ-dɪ. Yuutu Baŋa-Wɛ mɜ yɪ dɪlv na zəni Dɪ nijɔŋnə bam dɪ Dɪ Joro kum yɪ ba tɔɔlɪ Dɪ kwərə kam tɪn. Dɪntɜ mɜ tɔŋɪ Dɪ maleka sɪ ka ba ka brɪ Dɪ nɔɔna bam, sɪ ba lwarɪ kulv na lagɪ kɜ kɪ lele tɪn.»

Zezi ma bɪnɪ lele

⁷ Cəɣi-na, Zezi tagɪ o wɪ: «Amɜ ma bɪnɪ lele. Balv na sɛ Wɛ kwərə kalv na pɔpɔnɪ tɔnɔ kuntu wɔnɪ tɪn jɪɣɪ yu-yɔŋɔ.»

⁸ Amɜ Zan mɜ sɪnɪ a ni wəənu tɪm kuntu, yɪ a kwəri a na-tɪ. Kɜ maama na tu kɜ ba kɜ ti tɪn, a laan ma kuni doonə maleka kalv na brɪ-nɪ wəənu tɪm kuntu tɪn yigə nɪ sɪ a zuli-ka.

⁹ Ka ma ta dɪ amɜ ka wɪ: «Yɪ kɪ kuntu. Amɜ yɪ Wɛ tintɔŋnɜ mɜ, nɪ nmɜ dɪ n ko-biə balv na tɔɔlɪ

Wɛ kwɛrɛ kam tɪn dɪ balɔ maama na sɛ kulɔ na pɔpɔnɪ tɔnɔ kɔntɔ wɔnɪ tɪn dɪ na yɪ te tɪn. N maɲɪ sɪ n zuli Wɛ mɔ.»

¹⁰ Ka daa ta ma ta dɪ amɔ ka wɪ: «Yɪ zaɲɪ n sɛgi Wɛ kwɛrɛ kalɔ na pɔpɔnɪ tɔnɔ kɔntɔ wɔnɪ tɪn, pa nɔɔna lwarɪ-ka. Bɛɲwaanɪ maɲa yɪə sɪ wɛənu tɪm kɔntɔ sɪnɪ tɪ kɪ.

¹¹ Kɔntɔ,
wɔlɔ maama na kɪ balɔrɔ tɪn,
o dɪ nan ve yigə dɪ o tɪtɔɲ-balwaarɔ.
Wɔlɔ maama na kɪ wo-digiru tɪn,
o dɪ nan ve yigə dɪ o wo-digiru kɛm.
Kɔ daari wɔlɔ na sɛ o kɪ lanyɪranɪ tɪn,
o tiini o kwaanɪ o taa kɪ lanyɪranɪ.
Wɔlɔ na yɪ Wɛ nɔɔnɔ tɪn,
o tiini o kwaanɪ sɪ o taa kɪ Wɛ wɔbɔɲa na lagɪ
te tɪn mɔ.»

¹² Cɛgi-na, Zezi tagɪ o wɪ: «A ma bɪnɪ lele. A na tuə, a laan wɔ pa nɔɔnɔ maama ɲwɪrɔ tɪlɔ na maɲɪ dɪ o tɪtɔɲa tɪn.

¹³ Amɔ mɔ yɪ pulim dɪ gurim.
Amɔ ta mɔ yɪ dayigə tu dɪ kwaga tu,
amɔ mɔ pulə yɪ a gurə.»

¹⁴ Balɔ na zari ba gwaarɔ ba pa tɪ pɪrɪ pari pari tɪn jɪgɪ yu-yoɲo. Bantɔ jɪgɪ cwɛɲə sɪ ba dɪ tiu kulɔ biə na pai ɲwɪa tɪn, yɪ ba kwəri ba jɪgɪ cwɛɲə sɪ ba zɔ Wɛ tɪtɪ tu kɔm wɔ.

¹⁵ Kɔ daari, balɔ na wɔ maɲɪ tɪv kɔm cicwɛɲə nɪ tɪn mɔ yɪ balɔ na kɪ wo-zɔɔna dɪ liri kɛrɛ, kɔ wɛli dɪ balɔ na boori tɪn, dɪ balɔ na yɪ nɔn-gɔra tɪn, dɪ balɔ na kaanɪ jwənə tɪn, kɔ wɛli dɪ balɔ na soe vwa-fɔm yɪ ba kɪ vwan kikiə tɪn.

¹⁶ Zezi tagi o wi: «Amu mu tuni a maleka si ka ba ka bri abam balu na yi amu kogo kum noona tin wænu tintu maama. Amu yi wulu kuri na nuni Pe Davidi dwi dum wuni tin. Amu yi tituti calicua kalu yiri na yi nanogo yi ka nyuni tin.»

¹⁷ We Joro kum di Zezi non-kogo kum na nyuni o ka-duru te tin ma ta ba wi: «Nan ba.»

Wulu maama na ni kwæra kantu tin, si o di ta ni: «Nan ba.»

Na-nyom na jigi wulu maama tin, si o ba. Wulu maama na lagi si o nyo na balu na pai nwia tin, si o ba o joni o nyo zaani.

¹⁸ Amu Zan nan lagi a kaani balu maama na cegi wænu tlu na pupuni tono kuntu wuni yi ti yi We kwæra tin. Noonu na weli wono tono kuntu taani dum wuni, We wu pa o na yaara yalu tono kum na bri tin.

¹⁹ Noonu wulu nan na li wono tono kuntu wuni di o yagi tin, We wu li o di yiga Di yagi, si o yi da o di tiu kulubia na pai nwia tin naa o tugi o zu We titi tu kum wu ni tono kuntu na bri te tin.

²⁰ Wulu na zigi wænu tum kuntu ciga kam kwaga ni tin mu te o wi: «Ku yi ciga mu. A ma buni lele.»

Amina. Di Yuutu Zezi, nan ba.

²¹ Dibam Yuutu Zezi yu-yono kum wu ta wu abam maama tee ni.

Wε Tɔno dɪ kasum

Kasem (Kassem): Wε Tɔno dɪ kasum New Testament

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kasem)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 29 Jan 2022

993cfae5-b100-5981-87e7-5a648d773cb9